

ONZE
VOGELS

52^E JAARGANG N^O 10, OKTOBER 1991

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

DA

V

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BON

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom
bank AMRO rek.nr.:46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640-3 50 07.
Fax 01640-39020
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.). W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Kroil,
W.C. Oonk en Jos van de Walle

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4521 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4561 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 28.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.
District Friesland: H. Sulchies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7026 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlassoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 4 48 43.
District Zuid-Holland: A.J. Domburg
Opperstok 16, 2959 ED Streefkerk
telefoon (01842) 2080.
District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 4 15 22.
District West Noord-Brabant: C.H.M. v.d. Linden,
Maststraat 15, 4631 EP Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 49 78.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Beatrixlaan 94, 5707 LX Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.
District Limburg: H.J. Stienen,
Molenstr. 18, 5988 EP Heiden,
telefoon (04760) 7 64 09.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zangkanaries:
J. Aelbrecht, Eufraat 3, 1186 JJ Amstelveen,
telefoon (020) 645 55 12

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 650,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 53,50 bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV **geen cheques!** Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese cultuurvogels

J. Broere, Jongbloedin. 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 5 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gouldamadine

D. van der Linden, Koeweide 2 6931 WE Westervoort,
telefoon 08303-13160 Contributie f 20,- per jaar.

Gras- en Grote parkieten

A.J.M. v.d. Linden, Brugstr. 72,
4131 AZ Vianen, telefoon (03473) 7 61 73. Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

P. van de Berkmortel, Klaverhof 25
5701 ZW Helmond, telefoon 04920-26983
Contributie f 30,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meern, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon (074) 91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borgert, telefoon (05908) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: M.A. Paans, Leeuwerik 78, 5165 KZ Waspik.

KLEURKANARIES aan: F.H. Verschuur, Alb. Grootln. 17, 1412 EL Naarden.

POSTUURKANARIES aan: P.L. Huizinga, Marathonstr. 32, 7541 BM Enschede.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN

BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van Eemnesln. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:

M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan:

G.M. Essenberg, Van Beethovenln. 213,

3144 AE Maassluis.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a,

9677 PA Heiligertee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
18 november 1991

IN DIT NUMMER

	pag.
Gouden spreeuwen	436
Probeer het eens met blauwfazantjes	438
Voorkomen is altijd beter dan genezen	439
De kweek met capuzensijsjes	440
Japanse Meeuwen	441
Nuttige wenken bij de kanariëkweek	443
De zwartwang grijze isabel	445
Naretha Blue Bonnet	448
Bastaardhoningvogels	450
Echte Mezen	452
Mededelingen van de Technische Commissie	
Keur- en Postuurkararies	454
Bondskampioenschappen	Bijlage I
COM-Tentoonstelling te Las Palmas	Bijlage IV
Inschrijfformulier N.B.v.V bondskampioen	Bijlage V
Inschrijfformulier Verkoopklasse Vogel '92	Bijlage VII
De Kortsnavelral	457
Volière van de maand	458
De Yorkshire in een ietswat andere verschijningsvorm	459
De Oranjekop Agapornis roseicollis	460
Naar de top door lijnteeft	462
Vraag en aanbod	464
De schepbek bij grasparkieten	471
Bessen en vruchten	475
Een speciale tak van de vogelliefhebberij	476
N.B.v.V. Boekenservice	478
Bondsmededelingen	479

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

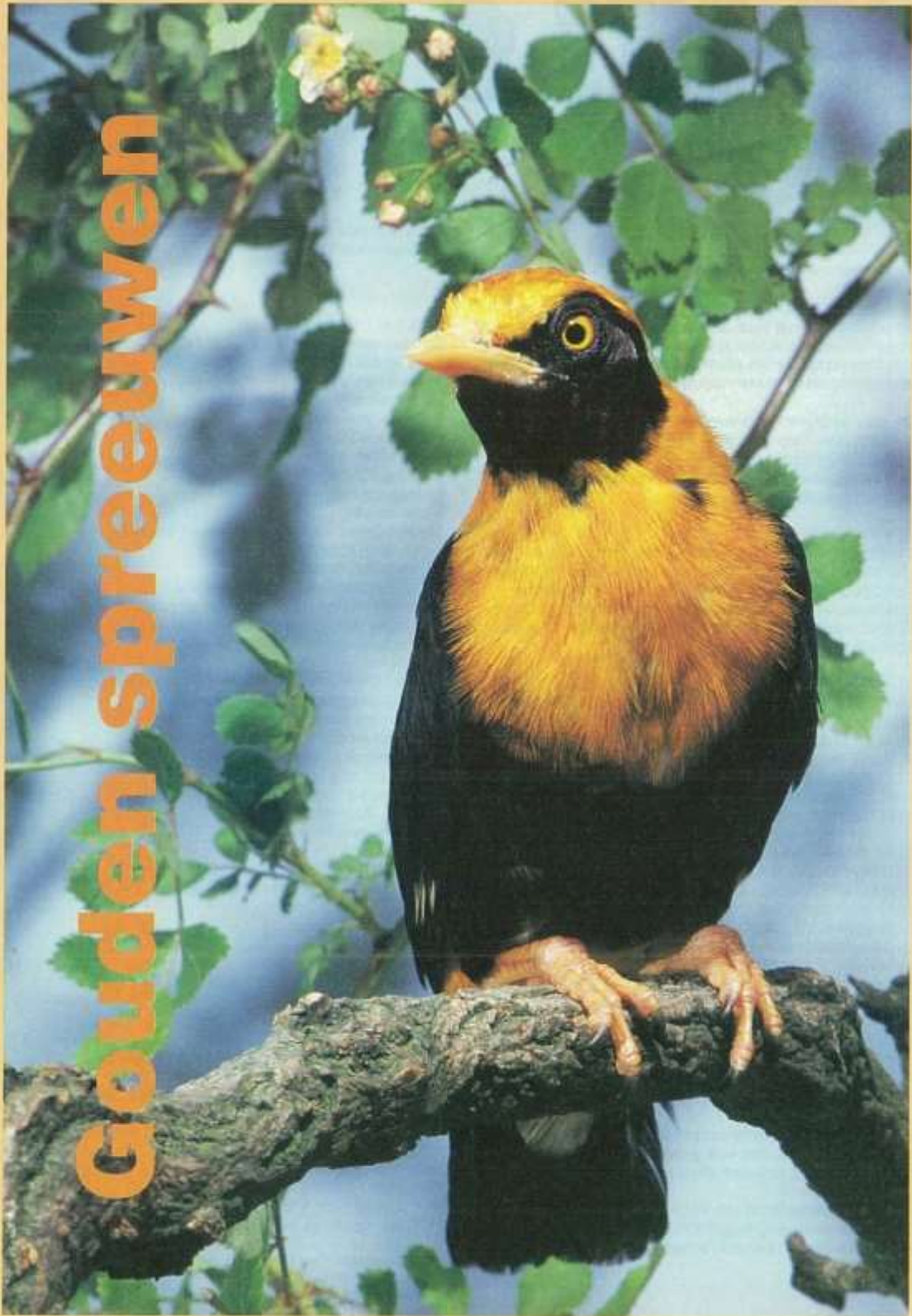
	pag.
Nationale show parkieten sociëteit	444
ESVE	452
Hoofd bondsbureau	455
Vogel'92	Bijlage I
ESVE, G v d. Feesten	Bijlage IV
Blankenstijn, WOVO, Wolro, GEHU	
M. Borgstein, Animal	Bijlage VI
Kloeg, Rien Zagers, ROTOL, AVES	
H. Denessen	Bijlage VIII
Van Keulen, Keesmaat, Boskoopse Vogelmarkt,	
J. Heesackers, K.B.O.F., Rein van der Veen	465
G.J. van Norden, Kaf-o-Matic, Vogelbeurs Zwolle,	
Fauna	469
CéDé	470
ESVE	472
Puik	473
Vogel'92	474
A.T.C, Zuid Ned. Vogelmarkt	475
H. Dijks, Teurlings, Henk van Os	478

Foto voorplaat: Goudborstspreeuw

Foto: Jan Blasman/van Os

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (0)10 462 29 22

Gouden spreuwen

DA

V

M.a. anais

Tekst: H.A.Maurer
Foto's: Jan Blasman/Van os en
Cees Scholtz/Plomp

Het geslacht Mino, behorend tot de familie Sturnidae en de onderfamilie Sturninae, de spreeuwer, telt twee soorten en elke soort bestaat uit drie rassen.

Het is met de niet wetenschappelijke naamgeving van deze twee soorten wat vreemd gesteld, zoiets van 'wie van de drie', beo, maina of spreeuw. De mino's gelijken weliswaar heel sterk op de beo's maar niet zo goed hebben ze ook veel weg van de maina's. Wellicht dat het toch voorkeur verdient om ze in onze taal 'spreeuw' te noemen. De naam beo blijft dan voorbehouden voor de leden van het geslacht Gracula en de naam maina voor die van het geslacht Acridotherus. Of de geleerden het daarmee eens zullen zijn is de vraag, want het blijft een feit dat de soorten van de geslachten Mino, Gracula en Acridotherus nu eenmaal heel nauw verwant zijn, heel dicht bij elkaar staan. Echter om ze zowel beo, als maina, als spreeuw te laten heten is uitermate verwarrend.

M.a. robertsoni

In deze bijdrage beperken we ons tot de goudborstspreeuw die, zoals gesteld, voorkomt in drie rassen, te weten: **Mino anais anais** in West Nieuw Guinea; **Mino anais orientalis** welke domicilie heeft in Noord Nieuw Guinea en tenslotte **Mino anais robertsoni** die Zuid Nieuw Guinea als woongebied heeft.

Er is een duidelijk verschil in verschijningsvorm tussen de rassen onderling. *M.a. anais* heeft een zwarte schedel; *M.a. orientalis* heeft een goudgeelkleurige schedel en een zwarte nek en *M.a. robertsoni* heeft een goudgele schedel en nek. Een uiterlijk waarneembaar verschil tussen de sexen is er niet, man en pop gelijken helemaal op elkaar. Bij dergelijke vogels is het toch verstandig om door een dierenarts en door middel van een endoscopisch onderzoek het geslacht te laten vaststellen. De vogels ondervinden daar nauwelijks hinder van; laat staan nadeel, en voor de betreffende liefhebber is het van het allergrootste belang dat hij op die manier streeft naar het verkrijgen van een koppel. Want uiteindelijk moet er wel serieus alles aan worden gedaan om ook met deze soorten te kweken, dat moet tenslotte het doel zijn van vogels houden.

De ongeveer 24-25 cm grote goudborstspreeuwen zijn uitgesproken bosvogels. Ze leven tijdens de broedperiode voornamelijk paarsgewijs en buiten die tijd zijn ze in kleine groepjes altijd onderweg. Hun leven speelt zich voornamelijk af in de bovenste boomlagen. Hun voedsel bestaat uit boomvruchten en talrijke insecten. Broeden doen ze in holten van bomen waar de 1-3 bruin gespikkelde blauwachtige eieren beurtelings door man en pop worden warm gehouden. Veertien dagen duurt die broedtijd en ruim vier weken na het uitkomen vliegen de jongen uit. Uiterlijk zijn ze matter en wat valer van kleur dan de volwassen exemplaren.

Met betrekking tot de goudborstspreeuwen zijn ons geen geslaagde kweekresultaten bekend. Wel is dat het geval met de Dumont of Papoeaspreeuw, *Mino dumonti*. Reeds in de jaargang 1984, op pagina 269 e.v. is daarover een artikel gepubliceerd. Op de bondskampioen, Vogel'83 in Breda, is voor deze geslaagde tevens eerste kweek inzending aan de heer L.van Santen de NBVV oorkonde toegekend.

Probeer het eens met blauwfazantjes.

Een van de soorten kleine tropen uit Afrika die zich best thuis voelt in een gemengde kollektie, is het Blauwfazantje waarvan wij drie varianten kennen met enkele ondersoorten, welke vaak maar weinig verschillen. De meest voorkomende bij de liefhebbers is die met de rode wangvlek, overigens het popje mist deze mooie koptekening en is fletser van kleur. Dus een koppel samenstellen, lijkt geen probleem, althans als er geen popjes van de tweede soort, het Angola blauwfazantje, bij zitten, want deze komen vee overeen met die van het gewone fazantje. De man Angola mist de rode wang, man en pop zijn matter van lichaamskleur en hun snavel is meergrijs. Deze tweede soort wordt wat minder aangeboden in de handel. De laatste van het trio is het Blauwkop blauwfazantje. Deze is het meest toebedeeld met een mooie helderblauwe kleur, welke vooral bij de man erg sprekend is op de kop, vandaar zijn naam. De kleur van de pop is wat fletser en minder uitgebreid, dus ze komt wat overeen met de andere soorten. Bij enige observatie zal blijken dat Blauwkop blauwfazantjes qua formaat, de grootste en de rustigste zijn, tevens zijn ze ook wat sterker. Het spreekt voor zich dat genoemde exemplaren in de beginperiode goed geacclimatiseerd dienen te worden en met in de winter een vorstvrij nachtverblijf zullen zij zich waarmaken als dankbare vollerevogeltjes die steeds op zullen vallen tussen het groen. Hun verzorging hoeft geen probleem te geven, met het gangbare tropische

zaadmengsel en schoon bad-en drinkwater, zijn ze redelijk in conditie te houden, maar levend voer blijft altijd op hun menukaartje staan. Net als bij alle kleine Afrikaantjes, moeten ze vooral in de broedtijd de mogelijkheid hebben van alles op te kunnen scharrelen en vooral dan vertoeven ze graag op de bodem van de voliëre. Tot dat doel kan in de buitenvoliëre wat tuinafval worden bedekt met aarde. Elke keer als dat omgeharkt wordt, pikken de vogels er van alles uit. Daarnaast geven we nog wat trosgierst en vers geplukte onkruidzaden. Een dergelijke voedselvergarung houdt de vogels actief. Blauwfazantjes vervaardigen een keurig nest, meest in de struiken maar ook nemen ze wel als basis een bloempot of traliekastje. De 4 tot 6 eitjes worden beurtelings door man en popgedurende 13 dagen bebroed. Als het voedselpakket volledig is, vliegen de jongen na 17 à 18 dagen uit, het zijn dan nog kwetsbare, niet fraaie wezentjes met bijna geen staart. Ze worden nog gedurende 14 dagen door de ouders gevoerd. Als de jongen, voorzien van ring met eigen kweeknummer na enkele maanden op kleur zijn, zal dat veel voldoening geven. Het moet afgeraden worden om genoemde soorten samen te houden, want alleen raszuivere vogels zijn van belang. Probeer het eens met Blauwfazantjes. De keus is aan U welke van de drie het gaat worden.

Tekst: Piet Buijsman.

Door: Arie Roza

Voorkomen i

Wat is het toch plezierig dat we elke maand het blad "Onze Vogels" krijgen toegezonden. Als vogelliefhebber kijk je daar altijd weer naar uit. Tenminste dit ervaar ik al meer dan 30 jaar. In het blad worden wij uitstekend op de hoogte gehouden, niet alleen over de activiteiten van onze organisatie, maar ook over de vogelliefhebberij in het algemeen. In dit artikel wil ik de lezers eens attent maken op een onderwerp dat bij sommige liefhebbers nog al eens tot teleurstellingen leidt, nl. het uit conditie geraken van onze vogels. Vooral als het najaar wordt, sneuvelen er nog al eens vogels. De oorzaken zijn verlerlei. Enkele breng ik onder uw aandacht.

Voedersamenstelling.

Over de samenstelling van het mengsel voeder dat wij dagelijks aan onze vogels verstrekken heerst nogal eens misverstand. Uiteraard is het voederaanbod afhankelijk van de soorten vogels die u houdt. Let er echter wel op dat de samengestelde voeders die u aankoopt nogal eens kunnen verschillen. Bij een gemengde voliërebevolking is het vaak zo dat vogels uit verschillende continenten bijeengebracht zijn. U zult begrijpen dat in de gebieden waaruit de vogels afkomstig zijn, steeds andere soorten voer aanwezig zijn. Het is dus niet mogelijk dat u over een dosering kunt beschikken waar **alles** in aanwezig is. Dit kunnen wij ook niet verwachten van de fabrikanten. U als vogelliefhebber heeft de verantwoordelijkheid om hieraan iets te doen. In de handel zijn altijd wel enkelvoudige zaden verkrijgbaar die u extra kunt verstrekken, enkele

Itijd beter dan genezen.

voorbeelden zijn: trosgierst, japans millet en senegal gierst. Er zijn er nog wel meer, maar het artikel zou te uitvoerig worden als ik daar verder op in zou gaan. Er is voldoende lektuur verkrijgbaar om er achter te komen welke soorten voer u aan de diverse soorten vogels moet verstrekken. Ook ons lijfblad verdient het om eens een flink aantal jaargangen "door te spitten" om daar meer over aan de weet te komen.

Jaargetijde.

In het najaar en in de winter is het van groot belang dat de conditie van uw vogels goed blijft. Voorkom vochtige ruimten, zorg voor goede beluchting, maar voorkom tocht! Vooral de vogels in de buitenvolière moeten in staat zijn om ook de koude-, vochtige- en windrijge nachten goed te doorstaan. Een strookje reuzel, hoe ouderwets dat misschien ook klinkt, is aan te bevelen. U moet er rekening mee houden dat het broedseizoen er al weer aan komt. Het is zo weer maart! Vitaminerijk voedsel zoals rozenbottels en muur moeten daarom voorhanden zijn. Ook al nemen de vogels in de winter minder groenvoer op, vitamines zijn het hele jaar onmisbaar. U kunt ook gekiemde zaden geven.

Conditie.

Voorkomt dat uw vogels te lang stilzitten. Net als bij de mensen is vitaliteit van levensbelang. Het mag niet zo zijn dat uw vogels alleen maar in beweging zijn als zij naar het etensbakje vliegen. U kunt er zelf veel aan doen om uw vogels in conditie te houden, o.m. door:

- de vogels ruim te huisvesten
- de vogels bezig te laten zijn, bijvoorbeeld door materiaal aan te bieden waardoor ze gedwongen worden actief te zijn (onkruiden, elzenpropjes, bodem zo nu en dan eens "omhalen" etc)
- Van enkele soorten wat meer exemplaren, zodat er groepjes ontstaan, waardoor niet alleen rivaliteit, maar ook een vorm van "samenspraak" aanwezig is.

Schoon drink- en badwater.

Vaak wordt verondersteld dat vogels al gauw genoeg nemen met water, ook al is dat niet zo schoon. Dat is niet waar. Door het water vaak te ververset, voorkomt u dat vogeluitwerpselen in het water komen. U moet voorkomen dat waterbakjes onder de zistokken of onder takken staan. Leg in de (drink)schaal een steen zodat de vogels met elkaar een bad kunnen nemen. Ook dat is een stukje bedrijvigheid dat de vogels graag gezamenlijk doen.

Voedselaanbod.

Het regelmatig aanbieden van voer is voor de meeste vogelliefhebbers een probleem, vooral voor die mensen die 's morgens vroeg naar hun werk gaan en tegen de avond weer huiswaarts keren. Hoewel regelmaat van belang is, is 1x per 3 dagen of 1x per week voeren ook een vorm van regelmaat. Maar nu komt het probleem. Er zijn voederautomaten en er zijn inventieve vogelliefhebbers die kans zien om hun vogels met 1x voeren en water geven per week in leven weten te houden, maar dit kan grote nadelen met zich brengen. In de laatste plaats worden muizen aange trokken. Deze zijn zeer funest voor uw vogels. Een ander nadeel is dat ook vogels voorkeur hebben. Zij zullen bepaalde zaden prefereren boven de andere, met als gevolg dat zij met de snavel gaan slaan en het voer sterk verspreiden. Probeer daarom als het even kan, meerdere malen per dag te voeren. U voorkomt dan vetzucht en muizen. In afsluitbare kooien zal dit probleem weer kleiner zijn dan in voliè-res en vluchten.

Verwijdering nest.

Afgezien van het feit dat het vies is om te zien, moet men ten alle tijde voorkomen, dat op sommige plaatsen, b.v. onder de stokken of onder slaapplaat-sen zich uitwerpselen gaan ophopen. Naast schimmelvorming ontstaat ook kans op ziektekiemen. Uw vogels worden daardoor in gevaar gebracht. Ook

ce volièrebodem mag u regelmatig omhalen (harken) of van een schone laag voorzien. Met allerlei mineralen en anderszins, bezorgt u uw vogels weer vele uren arbeid, want zij zijn dan niet van de grond te krijgen.

Nog enige tips.

Vogels in de natuur zijn ook wel eens ziek. Hoe hard het ook klinkt, maar bemerk u dagelijks een zieke mus of andere vogel **op** uw voliè-re, zorg dan dat deze verder vliegt, want het kan een besmettingsbron vormen voor uw vogels. Houdt u uw voliè-re een gedeelte beplant met laaggroeiend gewas, zodat bij onraad, b.v. een kat op de voliè-re, de vogels op de grond toch enige beschutting hebben. Let u er op dat vorstgevoelige vogels, zoals diverse soorten tropische duifjes, 's winters bij vorst geen bevroren tenen krijgen.

Na lezing van dit artikel zult u zelf tot de conclusie komen dat voorkomen altijd beter is dan genezen.

De kweek met capuzensijsjes

Vanaf 1984 houd ik mij bezig met het houden en vooral ook kweken van tropische vogels, zoals diamantvinken, spitsstaartamadines, binsenastrilden, gouldamadines enzovoorts. In december 1989 kocht ik een koppeltje Capuzensijsjes, **Spinus cucullata**.

Het was een overjarig stel want ik wilde er zo gauw mogelijk mee gaan kweken. Van nature ben ik namelijk niet zo erg geduldig, maar nu werd dat geduld van mij behoorlijk op de proef gesteld. Ondanks een naar mijn gevoel uitstekende verzorging van de vogels, gebeurde er in 1990 helemaal niets en dat viel zwaar tegen. In december van dat jaar kocht ik op hetzelfde adres nog een tweede koppeltje waarvan ik zelf had gezien dat dat koppeltje een nestje jongen goed grootbracht. Toen die jongen zelfstandig waren kocht ik het ouderpaar en ik veronderstelde dat de vogels dan bij mij wel tot een tweede legsel zouden komen. Ik heb ze op het moment dat ik dit schrijf ruim een half jaar en ze hebben nog niets gedaan. Het eerste koppel

daarentegen is in april 1991 tot nestelen overgegaan en eind van die maand werd ik verrast met 4 eitjes. Ze bleken alle vier ook nog eens bevrucht te zijn en dat viel dus helemaal niet tegen. Op 10 mei zijn de jongen geboren. Ik was zo blij dat ik mijn vrouw op bed trakteerde met thee en beschuit. Nou ja, een mens kan maar blij zijn, niet dan? De eerste dagen durfde ik nauwelijks het nestje te controleren maar op de derde dag toen ik zag dat de pop even weg was, constateerde ik drie jongen waarvan er een dood en de andere twee zonder voedsel in de krop. Toch waar een teleurstelling, maar goede raad was duur en omdat ik geen kanarie heb om die jongen eventueel onder te brengen, besloot ik ze zelf maar te gaan voeren. Eerder had ik

wel eens gelezen in Onze Vogels dat zo iets wel zou kunnen. Snel naar de dierenspeciaalzaak en een voeder-spuitje met een pak loryfood gekocht. Men gaf mij echter weinig hoop dat zo iets zou lukken. Ik wilde het echter toch proberen. Het kleinste jong is toch al snel doodgegaan maar het grootste jong deed het zonder meer goed. Ik heb hem in een nestkom geplaatst en in mijn kweekruimte op zolder neergezet met daarboven een warmtelamp. Het ging allemaal prima, alleen ik was zelf wel ontzettend gebonden. Om het half uur/drie kwartier voeren is een hele opgave. Ik zei altijd als ik visite had, dat ik een vogel in de couveuse had zitten. Toen de jonge vogel een week oud was, gaf ik hem een half deel loryfood en een half

Japanse Meeuwen

Tekst: D.C.van Vuuren
Foto: A.de Bruijn

deel eivoer wat ik in een koffiemolentje fijn maalde. Na twee weken deed ik daarbij bovendien wat fijn gemalen zaden waarvan ik zelf de pellen verwijderde. Ook gaf ik ze wel wat gierst uit een reformhuis, dat is namelijk al gepeld. Ook wat pirella zaad en elke dag twee uitgeknepen meelwormen. Het mengsel ging er goed in, de jonge vogel groeide uitstekend. Na twee weken plaatste ik de jonge vogel in een kooitje en voerde ik hem met een satéstokje wat overigens heel goed ging. De derde week heb ik de pop van het tweede koppel bij de jonge vogel geplaatst om hem aan andere vogels te laten wennen. De vierde week is de jonge vogel geplaatst in een groter vluchtje met nog enkele vogels meer. Inmiddels knabbelde hij zelf al gretig aan de trosgierst en van lieverlede ging hij over op zaad dat ik eerst had gekiemd. Het is inmiddels een mooie zelfstandige jonge vogel geworden. Inmiddels is het ouderpaar tot een tweede legsel van vier bevruchte eieren gekomen die op 5 juni zijn uitgekomen. De jongen werden alleen door de pop gevoerd en dat gaat uitstekend, waarschijnlijk mede dank zij een tip om ze veel gekiemd negerzaad te geven vermengd met wat eivoer en drie maal daags vers vogelmuur. Op een leeftijd van 16 dagen zaten alle vier de jongen op stok, zij groeiden snel en ontwikkelden zich erg goed, ondanks dat hun vader zich daar niet direct mee bemoeide. Hij voerde echter wel de pop en die gaf het dan weer keurig door aan de jongen. Na vijf weken zijn de jongen bij de oudervogels weggehaald en in een met gaas gescheiden nevenkooi geplaatst. Door de mazen in het gaas komen die jongen niets te kort, de pop bleef ze voedsel toestoppen. Inmiddels is ze aan een derde legsel begonnen, wederom vier eitjes. Ook het andere stel is van start gegaan, vier eitjes groot was hun eerste legsel en het ziet er allemaal positief uit, ze zijn bevrucht. Zo zie je toch maar weer dat meestentijds geduld toch wordt beloond.

ROODBRUIN

Kop en masker

Voorhoofd, schedel, achterschedel, bief en bovenborst helder, diep roodbruin.

Vleugeldekk

Grote vleugeldekkveren helder roodbruin, een iets lichtere kleurnuance dan de kop en het masker, slagpennen diep roodbruin.

Staart

Bovenstaartdekveren en onderstaartdekveren helder roodbruin, staartpennen diep roodbruin.

Broekbevedering

Helder roodbruin.

Snavel

Bovensnavel donker beige, ondersnavel licht beige.

Poten

Vleeskleurig, nagels hoornkleurig.

Ogen

Bruin.

Onderlijf:

Op de borst, van vleugelbocht tot vleugelbocht, loopt een scherpe kleurscheiding. Op een warmcrème onderlijf bevindt zich een scherpe, regelmatige fijne visgraattekening, welke roodbruin van kleur dient te zijn.

Nek, bovenrug, kleine en middelste-vleugeldekkveren: (de mantel)

Op de roodbruine mantel, die iets lichter is dan de kop, bevinden zich lichtcrème lengtestreepjes.

Stuit:

Crème met roodbruine dwarsstreepjes.

Keurtechnische aanwijzingen

De kleur van de roodbruine japanse meeuw dient helder, diep roodbruin te zijn. De kleurdiepte en kleuregaliteit is

bij de roodbruenen uitermate belangrijk. Vaak komt het voor dat ze te donker van kleur zijn, wat zich o.a. uit in een te donkere (mokkaleurige) staart en broekbevedering. Ook komt het voor dat de roodbruenen te flets van kleur zijn. Dikwijls komen deze uit de paring roodbruin x crèmevleugel en hebben daardoor ook een vage tekening op het onderlijf. De bovensnavel dient donker beige van kleur te zijn. Door het inkweken van nonnen is de kleur van de roodbruenen aanmerkelijk te verbeteren. Helaas hebben deze 'bastaarden' vaak een blauwachtige snavelkleur. Deze afwijkende snavelkleur moet zwaar worden bestraft bij kleur. Bij de nakweek van bastaarden valt op dat de kleurscheiding op de borst niet strak is, het roodbruin van de borst loopt dan in het crème van het onderlijf. De visgraattekening op het onderlijf moet scherp en fijn zijn, doorlopend tot tussen de poten. De ondergrond moet warmcrème zijn, het onderlijf mag achter niet zo donker worden dat daardoor de tekening verwaagd. Ook de roodbruenen moeten een duidelijke tekening op de mantel bezitten, deze tekening is echter niet zo sprekend als bij de zwartbruenen. Indien u twijfelt over de juiste kleurslag dan is de kleur van de bovensnavel doorslaggevend. Een roodbruine japanse meeuw met een zwarte bovensnavel moet gekeurd worden als mokka.

Vererving

Als één van de eerste kleurmutaties bij de japanse meeuw kregen wij roodbruenen. Een dergelijke mutatie is ook opgetreden in een stam zuivere spitsstaartbronzemannetjes. Deze kleurverandering wordt veroorzaakt door de verhindering van de oxydatie van het zwarte eumelanine, waardoor alleen het reeds in de japanse meeuw aanwezige roodbruine phaeomelanine in de bevedering overblijft. De roodbruine meeuw is dus de wildvorm MIN het zwarte eumelanine. De factor die de roodbruine

japanse meeuw deed ontstaan bleek recessief t.o.v. haar wildfactor te vererven. Bovendien kwam vast te staan dat deze factor gelegen was op een autosoom chromosoom. Nemen wij voor de oxydatie van het eumelanine het symbool $r+$ (dit is dus een **niet** roodbruine meeuw) en voor de verhindering van deze oxydatie hetzelfde symbool, maar dan zonder het + teken, dus r , dan kunnen wij vererving van deze mutatie in symbolen vastleggen. De formule voor niet roodbruine (de wildvorm dus) is dan $r- // r+$ en voor de roodbruine $R // r$.

Kweektechnische aanwijzingen

Om goede roodbruine meeuwen te kweken is het van groot belang om oudervogels te hebben die goede eigenschappen bezitten. Je hoort vaak dat de roodbruinen maar een gering aantal jongen voortbrengen, van de 5 eitjes zijn er 2 of 3 bevrucht of ze sterven af in het ei. (lethaal factor ??) Andere koppels brengen weer probleemloos 5 of 6 jongen groot. Zorg dat je vogels

bezit die uit een goede kweeklijn komen. Vaak zijn dat ook de vogels die veel minder last hebben van het veelvuldig voorkomen van afgebroken vleugel- en staartpennen. Een blauwe snavelkleur komt regelmatig voor, dit is vaak nog een erfenis van het inbrengen van nonnenbloed die de roodbruine kleur wel deed verbeteren maar de snavel- en lichaamstekening grote afbreuk deden. Daarom is het ook niet meer raadzaam om er nu nog nonnenbloed in te kweken. Te donkere staartkleur is een groot probleem, door strenge selectie en sortering is dit er zeker uit te kweken, maar paar nooit twee donkerkleurige (mokka) meeuwen aan elkaar. Te fletse vogels komen vaak voort uit de paring roodbruin x bleek/vleugel of pastel. Hierdoor wordt de staart wel lichter maar ook de lichaamskleur en de tekening en ook wel de snavelkleur die soms zelfs hoornkleurig wordt. Om de visgraatvorm te verbeteren kun je de zwartbruine of mokkabruine meeuw in kweken, wat wel een donkere snavel en donkere

staart tot gevolg heeft! Al deze bovengenoemde aanwijzingen zijn in het verleden veelvuldig toegepast en door strenge selectie is men gekomen tot vogels van 91 punten.

Tip:

De opmerking over borstband of tekening is één van de meest voorkomende op het keurbretje. U kent het wel, precies in het midden is de band onderbroken; dit is eenvoudig te verhelpen. De "fout" is dat er buitekening in de borstband doorloopt. Door nu met een pincet één of twee pluimpjes of veertjes te verwijderen behoort deze fout ook weer tot het verleden.

Tenslotte de meest belangrijke tip: Lid worden van de speciaalclub leidt tot een verdieping van de hobby, uw hobby

Tekst: T.C. Speciaalclub Japanse Meeuwen
Foto: Ton de Bruijn

Nuttige wenken bij de kanariekweek

In het voorgaande hebben we het gehad over de vetstofvogels in geel en wit. In dit artikel zullen we verder ingaan op de ivoorfactor, de lutino en de geelmozaïk. De ivoor is een recessieve factor die dus in combinatie met niet-ivoor onzichtbaar is. Niet-ivoor overheerst dus over ivoor. Dat houdt in dat de ivoorfactor wel aanwezig kan zijn, zonder het te zien. Dit is erg belangrijk om te weten om niet bij aankoop voor verrassingen te komen staan. We kunnen in deze groep dus weer split voor ivoor tegen komen. Ivoor heeft echter nog een andere eigenschap die we nog niet zijn tegen gekomen nl. het feit dat deze eigenschap geslachtsgebonden is. De ivoorfactor gaat dus altijd mee met het chromosoom dat ook bepaalt of een vogel een man of een pop wordt. Dat chromosoom noemden we het X-chromosoom. De mannen hebben dit X-chromosoom dubbel: dus XX en de pop heeft het enkel nl. XY. Dat wil dus ook zeggen dat een pop de ivoorfactor ook maar enkel kan hebben nl. op de X. Een pop die deze factor heeft laat hem dus ook altijd zien. Een man kan op een van de X'en de ivoorfactor hebben en op de andere X niet. In dat geval is de man een gewone goudgele, strogele, orangerode maar split voor ivoor. We kunnen dat wel weten maar niet zien. Een pop kan voor deze eigenschap dus nooit split zijn. Als ze ivoor is is ze zeker fokzuiver. Dat geldt ook voor de man want als op een van de X'en niet-ivoor zou liggen laat deze man het ook niet zien omdat ivoor onderdrukt wordt door niet-ivoor.

In formule geven we de ivoorfactor aan met het teken **sc** (ivoor) en **sc+** (niet-ivoor).

Voor de ivoor man krijgen we dan:

X X (ivoor man) of	X X (niet ivoor man)
sc	sc sc+

Voor de pop krijgen we: X Y
sc —

We zien dat we niet-ivoor aangeven met een sc+. De + betekent dat deze eigenschap niet-ivoor domineert boven ivoor. In erfelijke termen zeggen we dat ivoor in combinatie met niet-ivoor wel aanwezig is, maar in het uiterlijk (fenotypisch) niet te zien is. In dat geval spreken we van een split man.

Iedereen kent de zachte kleuren van de gele en de orangerode ivoor vogels. Opgemerkt dient te worden, dat ivoor geen kleur is. Zonder hier verder op in te gaan kunnen we zeggen dat het lijkt of

matglas (het ivoor) moet in de juiste mate aanwezig zijn om een goede vogel te krijgen. In principe is het kweken van voren niet anders dan het kweken van gewone strogele en goudgele, met dien verstande, dat hier de ivoorfactor erbij komt. Als een goudgeelivoor een te zwak geelbezit heeft, is het mogelijk met een goudgele deze geelfactor te verbeteren door hem of haar te paren aan een gewone goudgele met een goed geelbezit.

Tekst: L.Meulemans en
Th.Bruynaers
Foto: Dennis Avon

we een gewone goudgele door een matglas bekijken. We noemen het ivoor een structuurkleur. Het heeft dus iets te maken met de structuur van de bevedering. In dit hoofdstuk houden we het bij de ivoor vogels in de geelserie; de goudgeel/ivoor met de hooggele kleur en de geel/ivoor met de zwakgele kleur. Daartussen liggen als bij de gewone gele kanaries weer vele kleurschakeringen van hooggeel tot zwakgeel en van vol intensief tot zwaar schimmel.

Kweken met ivoor vogels brengt weer iets extra's met zich mee. De bijkleur, het geel, moet goed zijn, maar ook het

We kunnen de volgende kweekparen samenstellen:

1 geel ivoor man x geelivoor pop

Alle nakomelingen zijn ivoor. Zowel mannen als poppen kunnengoudgeel ivoor of geelivoor zijn als bij de gewone goudgele.

2 gele man x geelivoor pop

Alle mannen uit deze paring zijn goudgeel of geel/split voor ivoor. Alle poppen zijn geel. Deze hebben het Y-chromosoom van de pop gekregen en daar ligt niet de ivoorfactor op. Deze was nl. geslachtsgebonden op het X-

Goudgeel ivoor

chromosoom dat de poppen van de vader hebben gekregen

3 geelivoor man x gele pop

De mannen uit deze paring zijn geel/split voor ivoor. Alle poppen zijn ivoor. In dit geval kunnen we sexen op de kleur. Alle gele zonder ivoor zijn mannen en alle ivoren zijn zeker poppen.

4 gele man split ivoor x ivoor pop

hieruit worden geboren:
25% gele mannen/split ivoor
25% geelivoor mannen
25% gele poppen
25% geelivoor poppen.
In de praktijk liggen deze percentages natuurlijk niet altijd zo precies, omdat we het hier hebben over kansberekening.

In het bovenstaande is geen rekening gehouden met de intensiefactor. Daarvoor geldt precies hetzelfde als wat gezegd is bij de gewone goudgele en strogele. Ook wat daar gezegd is over de doorkleuring in de pennen geldt voor de ivoren. Dat is eigenlijk voor alle kleurslagen zo en het moet een van de belangrijkste selectiepunten zijn. Het is hier misschien op zijn plaats te waarschuwen voor het kopen van ivoorvogels. Als u een ivoor koopt, weet u zeker dat u een fokzuivere hebt. Als u echter gele vogels wilt kopen en u ziet in de hokken ivoren zitten vraag dan heel goed na of daar geen voor in zit. Ook als u op zoek bent naar geel/split voor ivoor, vraag dan of u de kweekadministratie mag zien. Met andere woorden **KOOP MET ZEKERHEID**. Koop liever een ivoor als een split vogel. U kunt altijd zelf over geel kweken met bovenstaande kweek-samenstellingen.

Lutino

Ook in de geelserie hebben we de

roodogen, de lutino. Dit is een gele vogel met de ino-factor. We zagen deze vogels ook al in het wit en we kunnen stellen dat voor de geelfactorige hetzelfde gelezen kan worden als wat gezegd is bij de witte, de albino's. Voor de lutino ligt de zaak zelfs iets eenvoudiger. Hier kunnen we steeds binnen het geel blijven, terwijl we bij de witte steeds over geel moesten kweken. Wij kunnen er dus kort over zijn. Bij de lutino's moeten we er ook weer rekening mee houden dat de geelfactor in de juiste mate aanwezig is. Daarvoor kunt u alles nog eens bestuderen wat gezegd is bij de gele. Let dus altijd op de kwaliteit van de kleur en de doorkleuring in de pennen. **Kweek nooit lutino x lutino.** (zie daarvoor albino x albino) Ook bij de lutino's kennen we de ivoorfactor. Ook daar kort over. Ze daarvoor de mogelijkheden die genoemd zijn bij de ivoren in het geel. Als u eenmaal weet hoe een eigenschap vererft, kunt u dat in elke kleurslag toepassen.

Mozaiek

Als laatste in de geelserie hebben we nog de mozaik, type 1 voor de mannen en type 2 voor de poppen. De mozaikfactor komt van de kapoetsensijts, waar trouwens ook de rode kleur van afkomstig is. Mozaik is weer geen echte kleur. Het kenmerk van mozaik is de verdeling van de kleur over de vogel. Een goede vogel mag op bepaalde plaatsen de kleur laten zien, terwijl op andere delen de veertjes helder wit moeten zijn. Zie daarvoor de standaard-eisen van de **N.B.v.V.** De mozaikfactor is een geslachtsgebonden factor en deze ligt dus weer op het X-chromosoom en is dus vergelijkbaar met de ivoorfactor. Een andere overeenkomst is dat de mozaik recessief is. Het teken voor mozaik is **m**. Een vogel die de mozaikfactor bij zich heeft laat

deze dus niet altijd zien. Een pop laat de factor wel altijd zien, terwijl een man split voor mozaik kan zijn. Kweken met mozaiken is een specialiteit en dus moeilijk. Men zal veel vogels moeten kweken en heel streng moeten selecteren om kwaliteitsvogels te krijgen. Dat geldt eigenlijk voor alle vogels maar wel heel speciaal voor de mozaiken. Voor hen die iets moeilijks willen, is dit een uitdaging.

Tot slot willen we nog enkele veel voorkomende fouten noemen in de geelserie:

Te zwak geelbezit.

Te hoog geelbezit. Te warm, vooral op de kop en rond de snavel en schouders.

Te lichte vleugeltoppen.

Niet volledig intensief.

Niet egaal van kleur.

Bontvorming, vaak verborgen in de buikbevedering en rond de dijen.

Bonte hoorden: snavel, pootjes en tenen.

Wij willen eirdigen met een kritische noot. Het moet maar eens gezegd worden dat er dieronvriendelijke praktijken worden toegepast en wel heel speciaal met geelfactorige vogels. Wij hebben het hier dan vooral over het trekken van de pennen om een betere doorkleuring te krijgen bij jonge vogels die het eerste levensjaar nog geen pennen ruien. Laat iedereen hier eens over nadenken om in de toekomst een oplossing voor dit probleem te vinden. Dit geldt heel speciaal voor de kwekers, maar ook voor de technische commissie en de keurmeesters. Is er dan geen mogelijkheid om zelfs bij verdachte praktijken te straffen?

NATIONALE SHOW PARKIETEN SOCIETEIT 1991 GROOTSTE SHOW VAN PARKIETEN en PAPEGAAIEN in EUROPA

Zeldzame soorten van grasparkieten tot ara en diverse mutatie's.
Vogels te zien die voor het eerst in Nederland gekweekt zijn.

Geopend op:

Vrijdag	8 november	van 10.00 tot 21.00 uur
Zaterdag	9 november	van 10.00 tot 21.00 uur
Zondag	10 november	van 10.00 tot 17.00 uur

MET VOGELBEURS en DIVERSE STANDHOUDERS
Lokatie "LUTTIKHUIS" Rijksweg Hengelo - Oldenzaal

De zwartwang grijze isabel

"Over deze mutatiecombinatie kan heel wat gezegd worden". Zo staat te lezen in het tweemaandelijks orgaan van de Nederlandse Zebra-vinken Club, "Zebra-pad 1-91". Met deze woorden werd ingegaan op de zwartwang grijze isabel zoals ingezonden op de zebra-vinkenshow in Houten 1990. Men schrijft "tegenstrijdig immers, omdat de zwartwangfactor het phaeomelanine, het roodbruine pigment, in de wang en flank vervangt door eumelanine, het zwarte pigment; de isabelfactor reduceert juist weer het eumelanine.....". Wat verder op in dat artikel van de tc N.Z.C. "De kwekers die deze kleurslag toch willen brengen zullen over veel doorzettingsvermogen moeten beschikken".

Deze paar zinnen zijn reden om wat dieper in te gaan op deze kleurslag en zo een nieuwe loot te schrijven aan de boom van artikelen die handelen over de grijze isabel zebra-vink.

Niet ingedeeld willen worden in het vakje massamens maakt deze tegenstrijdigheid tot een uitdaging. Binnen de zebra-vinkensport mag het vreemd genoemd worden dat men van een mutatievorm niet de enkelvoudige mutant opneemt in het vraagprogramma, de grijze isabel, maar wel een mutatiecombinatie, de bruine isabel.

Aan het einde van dit artikel zal blijken dat gekozen is voor een selectievorm van de isabelfactor die maar matig werkt. Voor het kweken van de zwartwang grijze isabel wordt gebruik gemaakt van een andere selectievorm binnen de isabelmutatie dan voor de bruine (tentoonstellingen) isabel. Mogelijk geeft deze zienswijze ook een handvat om een duidelijk herkenbare grijze isabel tentoonstellingsrijp te kweken.

Binnen het vraagprogramma wordt meer gebruik gemaakt van verschillende selectievormen van een mutatie. De grijs pastel zebra-vink heeft in de standaard een donkergrijze oogstreep,

De reden om dit artikel te schrijven is mogelijk beter te begrijpen dan de titel doet vermoeden. "Gewoon een mooie kleurslag".

snavelstreep, en een lodgrijze borstband, terwijl de grijze bleekrug pastel gevraagd wordt met zwarte oog-en snavelstreep en een borstband die donkergrijs is. Sinds de Belgen ons tijdens de wereldtentoonstelling van 1979 met de grijze bleekrug pastel verrasten, is deze zeer populair geworden en heeft sindsdien zeer goede resultaten behaald op de tentoonstelling.

Voor de zwartwang grijze isabel lijkt het mij nu mogelijk om gebruik te maken van de variatiebreedte binnen de isa-

van vier jongen groet een licht gekleurde vogel op. De vader is een zwartwang grijze de moeder een grijze split voor zwartwang. Enkele weken later blijkt dat de lichtgekleurde vogel een zwartwang man is. De kleur van de tekeningonderdelen zijn nauwelijks donkerder dan de lichaamskleur welke licht zilverachtig grijs van kleur is. De kleur van het rug-en vleugeldek is erg vlekkelig en spreekt niet echt. Het vermoeden komt boven dat er sprake is van een isabel. De jonge man zou aldus een zwartwang grijze isabel zijn. Om te bewijzen dat inderdaad sprake is van een grijze isabel wordt de jonge man gepaard aan een bruine isabel pop. Het resultaat grijze isabel jongen split voor zwartwang waarvan de mannen ook nog split zijn voor bruin.

De eerder genoemde foto in herinnering en de zwartwang grijze isabel zetten dan aan tot het kweken van een dergelijke vogel. Deze vogel dient te lijken op de zwart-wit afdruk echter met een rode snavel.

Welke kweekwijze moeten worden gebruikt.

Gezien het feit dat de isabel- en zwartwangmutatie een tegenstrijdige werking kennen is het duidelijk dat gebruik gemaakt moet worden van de variatiebreedte van minimaal een van de mutatie's.

bellactor. Zo is tot een kleurslag te komen welke mogelijk niet zo in het oog springt als de grijze bleekrug pastel maar zeker een plaats verdient binnen de reeks van kleurslagen zebra-vinken, welke geschikt zijn voor de tentoonstelling.

Een stukje historie.

In Juni 1986 werd in het blad "Onze Vogels" een zwart-wit foto afgedrukt bij een artikel over de grijze isabel van de hand van Hans Klören. Deze foto welke juist door het afdrucken in zwart-wit opvalt komt in herinnering als medio december 1988 bij mij een nestje zwartwangen wordt geboren. In het nest

Eerste doel, zo donker mogelijke tekening.

De zwartwang grijze isabel moet een vogel zijn met zo zwart mogelijke wangen en staarttekening en voor de man zo zwart mogelijke flanken met witte stippen en zo zwart mogelijke borstband en zebra-tekening. Dit wil zeggen dat in de wang zoveel mogelijk eumelanine korrels aanwezig dienen te zijn welke zover mogelijk uitgeoxydeerd zijn. Hiermee staat dan ogenblikkelijk de keus voor grijze- boven bruine zwartwang isabel vast. De bruinmutatie zorgt voor een onvolledig oxyderen van een eumelanine, met als gevolg nooit een

volledig zwarte wang en flankkleur. Om dit te bereiken wordt besloten een isabel in te kweken met diep doorgekleurde oranjebruine wangen en een flankkleur welke zo donker mogelijk kastanjebruin is. Een vogel met een hoge phaeomelanineconcentratie en hoge graad van oxydatie in de wangen en flanken. De gedachte is dat bij het vormen van eumelanine i.p.v. phaeomelanine het vermogen tot het vormen van pigmentkorrels in de veer in het gunstigste geval niet zal minderen. De te kweken zwartwang grijze isabel zal aldus zo optimaal mogelijk kunnen profiteren van de goed volgekleurde wangen en flanken van de te gebruiken bruine isabel. Zeker is dat wanneer minder goed volgekleurde wangen en flanken bij de te gebruiken bruine isabel aanwezig zijn, het doel van zwarte wangen en flanken, bij de te kweken zwartwang grijze isabel, moeilijker haalbaar is. De wijze waarop eu- en phaeomelanine oxyderen verloopt niet langs hetzelfde chemische proces. De veronderstelling dat goed uitgeoxydeerde phaeomelanine bij de bruine isabel bij de zwartwang ook zal betekenen goed uitgeoxydeerde eumelanine, lijkt daarom niet rechtvaardig. Echter er bij voorbaat van uitgaan dat dit niet zo zal zijn, en een minder doorgekleurde bruine wang in de isabel accepteren is zeker onjuist.

Naast de werking van de zwartwangfactor is ook de isabelwerking op de wang van invloed. Bij de isabelfactor is er sprake van een zeer grote variatiebreedte in werkingsfeer. De isabelmutatie zorgt voor een eumelanine reductie in de totale bevedering. De mate waarin deze reductie plaatsvindt is echter zeer verschillend. In het algemeen wordt gesteld dat een tentoonstellingsisabel een vogel uit de bruinserie is waarbij de werkingsfeer van de isabelfactor dusdanig is dat de tekeningonderdelen, borstband, oog- en snavelstreep en broektekening nauwelijks of, liever nog, niet waarneembaar zijn. Duidelijk is dat het gebruik van dergelijke bruine isabellen in de kweek van zwartwang grijze isabelvogels tot gevolg zal hebben zoals de jonge man uit het begin van dit artikel. De isabelfactor werkt zo krachtig dat de hoge eumelanine concentratie's in de oogstreep, e.d. bijna volledig teniet worden gedaan.

De keuze van de isabel die gebruikt zal worden om de zwartwang isabel te

verbeteren is aldus bepaald, waar het de tekening onderdelen betreft tot goed zichtbare oog- en snavelstreep, borstband en broektekening. De isabelfactor dient matig te werken zodat ook het eumelanine in de zwarte wang van de zwartwang grijze isabel maar nauwelijks wordt gereduceerd.

Het tweede doel een egaal gekleurd rugdek.

De tweede voorwaarde waaraan een zwartwang grijze isabel moet voldoen om tentoonstellingsrijp genoemd te kunnen worden is een zo egaal mogelijk gekleurd rug- en vleugeldek. De jonge man (de eerste bij mij geboren zwartwang grijze isabel) is een vogel met een erg onregelmatig gekleurd rug- en vleugeldek. De grote vleugeldekveren en pennen laten een soort omzoming zien die aan de buitenvlag van de pennen het meest tot uiting komt. Als gegeven dient het feit dat bij deze vogel de isabelfactor sterk werkt, het eumelanine wordt aanmerkelijk gereduceerd, wat aan de lichte wangen en flanken af te leiden is. Van belang is te weten hoe de kleuropbouw is in de betreffende veren. Wanneer een grote vleugeldekveer van de wildvorm zebra-vink wordt bekeken dan blijkt dat de buitenvlag een lichtere rand laat zien. Deze lichtere veerrand is het gevolg van een kleinere concentratie eumelanine in zowel de baarden als de haakjes op deze plaats van de veer. In deze veerdelen treft men eigenlijk alleen phaeomelanine. Daarnaast blijkt in de praktijk dat de vleugelpennen welke het dichtst bij het vogellichaam liggen nagenoeg dezelfde kleuropbouw kennen als de grote vleugeldekveren. Wanneer de baarden worden bekeken van de top richting basis dan blijkt dat in de top van de baard en de daaraan liggende haakjes phaeomelanine wordt aangetroffen. In het midden van de baard en de daarbij horende haakjes treft men eumelanine. De vleugelpennen laten in

de binnenvlag een aanmerkelijk mindere concentratie van melanine zien dan in de buitenvlag. Zover de beschrijving van de wildvorm zebra-vink. De grijze zebra-vink welke voor de tentoonstelling geschikt is, is een vogel waar selectief zoveel mogelijk phaeomelanine is uit gekweekt. De in dit artikel beschreven zwartwang grijze isabel was een vogel uit de grijsserie. Hoewel het nog niet zoveel generaties geleden is dat er is gestart met het serieus tentoonstellingsrijp maken van de zwartwangmutatie, wil ik er toch van uitgaan dat reeds een behoorlijke hoeveelheid eumelanine was uitgeselecteerd. Het kweken van een egaal gekleurde isabel vraagt een hoeveelheid eu- en phaeomelanine welke elkaar qua kleurbeeld in evenwicht houdt.

De bedoelde zwartwang grijze isabel was een toevalsproduct waar met eu- en phaeomelanine verhouding geen rekening is gehouden. Wel was geprobeerd om ter ondersteuning van de zwartwangmutatie zoveel mogelijk eumelanine in te kweken. De vlekkerigheid en omzoming van de bedoelde vogel zijn afkomstig van een vrij grote hoeveelheid eumelanine en een relatief geringe hoeveelheid phaeomelanine, welke door de zwartwangmutatie vervangen is door eumelanine. Om nu een egaal gekleurde zwartwang grijze isabel te kweken moet rekening worden gehouden met de volgende voorwaarden.

- * Een matig werkende isabelfactor, welke nodig is om de tekeningonderdelen zo zwart mogelijk te krijgen.
- * Een vrij grote hoeveelheid eumelanine nodig om de zwartwangfactor optimaal te laten werken. Deze feiten leiden ertoe dat voor een egaal gekleurde zwartwang grijze isabel een behoorlijke hoeveelheid phaeomelanine nodig is. Nu zijn alle voorwaarden bekend waaraan de isabel moet voldoen, die gebruikt

moeten worden om de zwartwang grijze isabel kleurslag te verbeteren.

- * Een isabelfactor die slechts zeer matig werkt, herkenbaar door duidelijk zichtbare oog-en snavel streep, borstband en broektekening.
- * Zo clep mogelijk gekleurde wangen en flanken zowel wat betreft de hoeveelheid phaeomelanine als oxydatiegraad.
- * Een behoorlijke hoeveelheid phaeomelanine in het rug-en vleugeldek om een egaal rugvleugeldek te bereiken.

Vier generaties verder.

Met deze wetenschap is nu vier generaties verder een kleurslag ontstaan welke al heel redelijk aan de doelstellingen kan voldoen. Gezien het bereikte resultaat in slechts vier generaties selectief zwartwanggrijze isabel kweken, lijkt het mogelijk om binnen korte tijd een kleurslag te kweken welke de tentoonstelling waardig is. De kleur en tekeningomschrijving voor deze kleurslag zou als volgt kunnen zijn.

De zwartwang grijze isabel: Man.

Tekening:

Oog- en snavelstreep, wangvlek, flank, borstband en zebratekening zwart. De flank heeft regelmatige ronde witte stippen en is ter hoogte van de stuit zwartgrijs. De zebratekening loopt door tot aan de ondersnavel. Bovenstaartdekveren zwartgrijs / wit geblokt.

Kleur.

Kop, nek rug/vleugeldek licht muisgrijs, waarbij het rugvleugeldek nauwelijks donkerder is dan de kop en nek. Stuit en onderlijf wit, iets creme rond de aars en onderstaartdekveren is toegestaan. Staartpennen zeer licht grijs.

Snavel koraalrood.

Poten en nagels oranje-rood. Ogen donker een lichtere kleur is toegestaan.

Pop.

Tekening:

Oog- en snavelstreep en wangen zwart. Bovenstaartdekveren zwartgrijs/wit geblokt.

Kleur.

Borst en flank licht muisgrijs, iets lichter dan het dek, de flank is ter hoogte van de stuit zwartgrijs.

Kop, nek en rug/vleugeldek licht muisgrijs, waarbij het rug/vleugeldek nauwelijks donkerder is dan de kop en de nek.

Stuit zeer licht grijs.

Onderlijf wit iets minder helder dan de man. Van de lichtgrijze borst tot aan de creme aars en onderstaartdekveren.

Staartpennen zeer licht grijs.

Snavel rood, iets lichter dan bij de man.

Poten en nagels oranje-rood.

Ogen donker, een lichtere kleur is toegestaan.

Bij het keuren zou met het volgende rekening kunnen worden gehouden.

De zwartwang grijze isabel is net als de grijze isabel een tegenhanger van de bruine isabel. De bruine isabel moet vrij zijn van tekeningonderdelen welke worden gevormd door eumelanine. De zwartwang grijze isabel moet deze tekeningonderdelen, oog-en snavelstreep, borstband en broektekening heel duidelijk tonen. Het missen van deze tekening is een duidelijke fout. De isabelfactor mag slechts minimaal werken terwijl de zwartwangfactor zo optimaal mogelijk moet werken. Dit heeft tot gevolg dat de zwarte tekeningonderdelen een extra moeilijkheidsgraad vormen en mag hierbij tijdens de

keuring enige soepelheid betracht worden. Bij de beoordeling van het rugvleugeldek zal de kleurregelmatigheid voorop moeten staan. Door de kleuropbouw in de veer zal de zwartwang grijze isabel bij het missen van bevordering in rug en vleugeldek erg snel vlekkelig overkomen. Gezien de hoeveelheid phaeomelanine welke nodig is om een egaal rug-en vleugeldek te realiseren zal het bereiken van een wit onderlijf maar nauwelijks mogelijk zijn en moet hier met enige soepelheid beoordeeld worden.

Slotwoord.

De zwartwang grijze isabel is zeker een kleurslag die van ons allen de nodige aandacht verdient, waarbij we ons moeten realiseren dat gelijktijdig of mogelijk zelfs eerst een keus gemaakt dient te worden welke zal leiden tot het erkennen van de grijze isabel. De isabelfactor welke gebruikt wordt voor de bruine isabel moet veel sterker werken dan die welke gebruikt wordt voor de grijze isabel. Tevens is ook dit de plaats om te wijzen op de mogelijkheden die nu voorhanden zijn voor een blackface grijze isabel.

Onderschrift litho's

1) Zwartwang grijze isabel man. Een exemplaar met vrij goedkleurdiepte waar het wang en flanken betreft. De borststreep zou iets prominenter kunnen zijn terwijl de zebratekening wat dichtloopt. De kleur van de buik moet aanmerkelijk minder bruin zijn.

2) Zwartwang grijze isabel man. Een exemplaar met vrij goede kleurdiepte van flank en borststreep. De kleur van de wangvlek verloopt iets richting achterzijde van de wangvlek. De buikkleur van deze vogel is al veel beter.

3) Deze foto toont dezelfde zwartwang grijze isabel als foto 2. Het missen van enkele veertjes in de vleugelbochten laat al direkt een beïnvloeding van de kleuregaliteit zien. De kleur van het rug-en vleugeldek zou nog wat lichter kunnen zijn, selectieve kweek zal hier waarschijnlijk verbetering in brengen.

Door: Marcel van Aelst
Foto: Cees Scholtz

Het is eindelijk zover, West Australië heeft een officieel project bekrachtigd betreffende de kweek in gevangenschap van de **Naretha Blue Bonnetparkiet (Psephotus haematogaster narethae)**. Een aantal Naretha Blue Bonnets werd in hun natuurlijke omgeving gevangen onder de supervisie van het Departement voor behoud en landbeheer (Department of Conservation and Land Management CALM). Alle gevangen vogels arriveerden behouden in Perth, er waren geen verliezen. Alle dieren werden D.N.A. (vingerafdrukken) geregistreerd en verdeeld onder de controle van het Naretha Blue Bonnet comité onder een aantal West Australische vogelkwekers. Het kweekprogramma in gevangenschap heeft een aantal doelstellingen,

- 1) Wetenschappelijke controle en waarnemingen.
- 2) Opgetekende documentatie onder gevangenschapscondities.
- 3) Het in stand houden in gevangenschap. De gevangen vogels zijn niet het eigendom van de kwekers doch blijven van de kroon. Er zijn echter aanmoediging voor de vogelkwekers, zij mogen de helft van de jongen behouden, beschermd door een vergunning, terwijl de andere jongen het eigendom worden van de Calm en gebruikt in regelmatige of verspreide kweekoperaties in gevangenschap. De vogelkwekers die bij dit programma betrokken zijn moeten zich houden aan een aantal strikte controles die de gezondheid en de voorspoed waarborgen evenals het invullen van een regelmatige boekhouding op korrekte basis (sommige gevangen vogels werden gewogen, gefotografeerd en gemeten). Waarnemingen, kweekresultaten en aanmerkingen moeten worden bijeengebracht en voorgelegd aan de Calm. Deze resultaten zullen dan beschikbaar gesteld worden aan ieder geïnteresseerd persoon. Alle kosten van het volledige

Naretha B

De Bonnet

programma, zoals de uitgaven van de bestuursleden van Calm, D.N.A. testing enz., zijn gedekt door de vogelliefhebbers die er zich voor inzetten. Naretha Blue Bonnets zijn ongeveer 28 cm. Ze zijn eerder dofbruin van kleur met blauw en groen op het voorhoofd. De vleugels bezitten wat blauw en een kleine rode vlek. Ze zijn rood aan de aarsstreek. Deze kleine parkiet wordt gevonden op de Nullabor vlakten van West en Zuid Australië. Het is mogelijk ze in te voeren in West Australië vanuit de Oostelijke staten, al wat men nodig heeft is geld om ze aan te schaffen en een importvergunning te bekomen. In 1989 waren enkele vogelkwekers uit het Noordelijk gebied in de mogelijkheid in het wild een aantal vogels van verschillende soorten te vangen om er in gevangenschap mee te kweken. Het West Australisch experiment is uniek in de geschiedenis van de vogelkweek in deze staat. Daar hebben ze nu dan een soort vogel die geklasseerd is als "speciaal beschermde fauna". Over de vogels zelf in het wild is weinig bekend en nu hebben West Australische vogelliefhebbers de uitzonderlijke gelegenheid ermee te kweken en te bestuderen in gevangenschapsomstandigheden. Reeds werden een aantal handelingen en gewoonten waargenomen en opgetekend. Als je bekijkt hoe rationeel dit kweekprogramma is, dan wordt het duidelijk dat het goed overdacht en onderzocht werd. Het heeft een solide, controlerende betekenis en als het doel bereikt wordt dan creëert het toestanden waar de vogelliefhebbers ontzaglijk bij zullen winnen. Dit is slechts het begin, en als we het goed doen wat houdt de toekomst dan in? Als we het niet goed doen zal er dan nog wel ooit zo een kans geboden worden. Sommige vogelkwekers werden bij het begin uitgekozen om het te laten werken, voordelen zullen overwaaien naar anderen als het projekt resultaten oplevert. Bewust van de individuele bedrevenheid en bevindingen van hen die zich om het projekt bekommeren, ben ik er zeker van dat het zal slagen.

B a s t a a r d h o n i n g v o g e l s

Bastaardhoningvogels Dicaeidae zijn in het bezit van een merkwaardig spijsverteringskanaal, dat tot een bijzonder efficiënt functioneren in staat is. Het opgenomen voedsel gaat bij het merendeel van de vogels eerder naar de zogenaamde spiermaag, waar het door krachtige spierbewegingen mechanisch zozeer wordt verkleind, dat het daarna in de kliermaag en de darmen chemisch kan worden afgebroken. De splitsingsprodukten komen via de darmwand in het bloed of de lymfe terecht en kunnen naar alle levende cellen worden getransporteerd.

Bij de bastaardhoningvogels echter een geheel andere situatie. De spiermaag blijkt hier een blindeindigende zak te zijn, die alleen maar een ingang en geen uitgang bezit. Voor ingang en uitgang wordt dezelfde opening gebruikt, zo zou men het ook kunnen zeggen. Worden honing, bessen en andere vruchten opgenomen, dan wordt de ingang tot de spiermaag door een kring-spier gesloten en komt het voedsel direkt in de kliermaag en de darmen terecht. Zonder ophoud kan nu met de spijsvertering worden begonnen, terwijl deze door de laxerende werking van het vruchtvlees nog aanmerkelijk wordt versneld. De tijd die voor de spijsvertering van deze zangvogels vereist is, blijkt dan ook kort en goed verbazingwekkend te zijn. Bessen kunnen op die manier binnen vijf minuten verteerd zijn, wat men met behulp van de uitgescheiden zaden kan controleren. Waartoe dan de spiermaag? vraagt u misschien. Welnu, die dient voor het geval dat

insekten worden gegeten. Vanwege het chitinepantser zouden die niet zonder meer te verteren zijn. Dit dient eerst door krachtige spierbewegingen vermalen te worden. U zult begrijpen dat de toegang tot de spiermaag door ver-slapping van de sluitspier dan geoperd is. Het ligt voor de hand dat bastaardhoningvogels uitstekende zaadver-spreiders moeten zijn. Door de passage van het darmkanaal blijken de zaden vaak een grotere kiemkracht te hebben en zo komt hier een fraai staaltje doelmatigheid uit de bus. Overigens zijn wat dat besseneten betreft nog twee typen ontstaan. Zo eet de diksnavel- of Finsch-bastaardhoningvogel *Dicaeum agile* de bes met zijn zaad niet op, maar is hij gewoon om uiterst behendig het vruchtvlees eromheen weg te eten. Het zaad wordt dan weggeveegd, blijft kleven aan een tak en kan dan vervolgens tot ontkieming komen. Dankt zijn soortnaam *agile* aan het bij het eten voortdurend schudden met de staart. Door dun-snavelige soorten (de Indische rood-snavelbastaardhoningvogel *Dicaeum erythrorhynchos* bijvoorbeeld) worden de bessen in hun geheel ingeslikt, nadat ze eerst op rijpheid gekeurd zijn. De vogel blijkt in dit opzicht zeer kieskeurig te zijn. Dit blijkt wel uit bessen, waarop de kenmerkende snavelafdrukken zijn te zien. Gewogen werden die als het ware en te licht bevonden en in dit geval bleek de rijpingsgraad niet aan de gestelde eisen te voldoen. Heeft de vogel vier of vijf bessen gegeten, dan neemt hij plaats op een tak en kunnen (zoals we al hebben gezien) de onverteerde, maar tot ontkieming geactiveerde zaden al worden uitgescheiden. Het klevende

laagje vruchtvlees zorgt voor een goed contact met de tak, waarop de ontkieming nu voortgang kan vinden. Zo blijkt een groot aantal bastaardhoningvogels alleen van nectar en de bessen van de *Loranthaceae* te bestaan. Tussen de bomen fladderen de dieren dan met veel lawaai op zoek naar hun voedsel. Is er sprake van een rijkelijke oogst, dan vormt men wel grotere groepen, maar normaal wordt met kleine groepjes volstaan of vliegt men paars-gewijs rond. Dit wordt bijvoorbeeld door de roodrugbastaardhoningvogel *Dicaeum cruentatum* uit Maleisië en Birma gedaan, maar een dergelijk gedrag wordt ook wel bij andere soorten aangetroffen. Zoals bekend zijn de *Loranthaceae* boomparasieten, die met zuigwortels voedingssappen uit de gastheer tot zich nemen. Bij ons is de maretak *Viscum album* een bekende vertegenwoordiger van deze plantenfamilie. Daar de kleefstof wel voor lijmskokjes werd gebruikt om vogels te vangen, wordt de plant ook wel *vogellijm* genoemd, terwijl de engelse naam *mistletoe* bij ons ook is ingeburgerd. Boomkruinen vormen het favoriete gebied van de bastaardhoningvogels. Ze worden zowel in de nevelwouden van het bergland aangetroffen als in de regenwouden, de bamboebossen en de plantages in het laagland. Niet al te kieskeurig bijgevolg wat het milieu betreft. Het menu van de *Dicaeum*-soorten blijkt van soort tot soort te verschillen. Zo worden door de roodrugbastaardhoningvogel naast kleine vliegen en andere insecten zaden gegeten. Een uitgebreid menu wordt bij de roodkegelige celebesbastaardhoningvogel *Dicaeum celebicum*

aangetroffen: naast sprinkhanen, kleine vliegjes, zaden en vruchten ook groene bladluizen. De eenkleurige bastaardhoningvogel *Dicaeum concolor* schijnt echter alleen insecten te eten. Het menu van de geelstuitbloesempikker *Prionochilus xanthopygius* van Borneo blijkt ook vrij gevarieerd te zijn. Stuitmeel, nectar en bloemen staan bovenaan op het menu, maar bij 25 procent van de onderzochte dieren werden ook spinnen en kevertjes gevonden. De australische mistletoevogel of roodborstbastaardhoningvogel *Dicaeum hirundinaceum* onderneemt grote zwerftochten door het land om rijpe maretakbessen te vinden. Zijn die plaatselijk in grote hoeveelheden voorradig, dan kunnen grote concentraties van deze fraaie vogels worden gezien. Doelmatig is ook dat de voortplantingstijd precies met de periode van de meeste rijpe bessen blijkt samen te vallen. Andere vruchten staan overigens ook op het menu en in dit opzicht moeten wij ook de spinnen en insecten niet vergeten. De roodborstbastaardhoningvogel en zijn verwanten hebben hun spiernaag niet voor niets. Het nest wordt als regel vlak bij de grond gemaakt, zo ongeveer één meter daarboven. In uitzonderingsgevallen kan het echter ook heel hoog in een boom aan een twijg bevestigd zijn. Er blijken ook honingzuigende bastaardhoningvogels voor te komen. Door nectar tot zich te nemen brengen ze tevens kruisbestuiving tot stand en zijn op die manier voor de planten van veel nut in verband met de vruchtvorming. Goed beschouwd staan ze in dezelfde relatie tot de bloemen als de insecten dit doen. Bastaardhoningvogels zijn aan deze levenswijze aangepast en hebben in de lange buisvormige tong een instrument gekregen om de nectar van de maretakbloemen te kunnen bereiken. Bij het steken van de kop in de bloem wordt langs de meeldraden gestreken en zijn deze rijp, dan wordt stuitmeel op de kop van de vogel afgeveegd. De volgende bloem kan het stuitmeel op de kleverige stempel ontvangen en op die manier wordt de bloem bevrucht en kan tot zaadrijping komen. Uiteraard hebben niet slechts de bastaardhoningvogels, maar ook de planten zich zo goed mogelijk aangepast. Als regel zijn die vogelbloemen intensief rood gekleurd, alsmede oranje of geel. Door die kleur wordt de vogel op die nectarovervloed gewezen, die aan de basis van de bloembuis wordt geproduceerd. Vermoedelijk trekt die nectar geen insecten aan, daar deze minder geconcentreerd zou zijn dan die van de echte insectenbloemen. Hoe is het honingdrinken nu in de loop der tijden ontstaan? Met

zekerheid weten wij dienaangaande natuurlijk niets en kunnen wij slechts gissingen maken. Het moet niet uitgesloten worden geacht dat de oorsprong ligt in de gewoonte om insecten te eten. De snavel van honingdrinkende vogels blijkt een fijne en puntige insectenetersnavel te zijn en tussendoor wordt ook nog wel eens een insect gegrepen. Vermoedelijk werden de bloemen daarom eerst voor die kleine insecten bezocht en kreeg men op die manier ongemerkt de smaak van nectar te pakken. Momenteel bevinden de fitis *Phylloscopus trochilus* en de tuinfluiter *Sylvia borin* zich in dit stadium; het zijn echte insecteneters, maar blijken af en toe toch nectar te drinken. Door de bastaardhoningvogels worden ook de zaden van de maretak verspreid. De australische roodborstbastaardhoningvogel wordt als bijzonder schadelijk beschouwd, omdat deze de maretak zo effectief verspreidt. Daardoor kunnen bomen immer worden overwoekerd en verstikt. Het aan takken hangende nest van de bastaardhoningvogels blijkt klein en vaak peervormig te zijn. Toegang wordt verleend door een spleetvormige opening, die zich aan één kant bevindt. Van de voortplantingsactiviteiten is niet veel bekend, maar bij de onderzochte soorten bleek het broeden door het vrouwtje te gebeuren. Na het uitkomen van de één tot vijf eieren worden de jongen door beide ouderdieren gevoerd. In dit verband kan ook de roodrugbastaardhoningvogel *Dicaeum cruentatum* worden genoemd, die haar twee of drie witte eitjes in een kleine beursvormig, van een zij-ingang voorzien nest onderbrengt. De verwerkte plantenvezels worden met spinrag bevestigd en de stevige fixatie aan een tak geschiedt met behulp van fijne twijgen en grashalmen. Nog enige soorten: oranjebuik-bastaardhoningvogel *Dicaeum trigonostigma*, roodborstbastaardhoningvogel *Dicaeum ignipectus* en Tickell-bastaardhoningvogel *Dicaeum erythrorhynchos*. Door de gevlekte diamantvogel *Pardalotus punctatus* wordt een koepelvormig grasnest gemaakt, waarin ook bastvezels en worteltjes worden verwerkt. Het nest wordt vaak in natuurlijke holtes en spleten geconstrueerd, terwijl hiervoor ook wel een holte of een halve-meter gang in de zachte aarde wordt gegraven. Door de roodstipdiamantvogel *Pardalotus ornatus* worden voor het nest natuurlijke boomholten gebruikt, terwijl deze soort bij gebrek aan nestgelegenheid wel nissen van gebouwen als surrogaat wil accepteren. De gevlekte diamantvogel *Pardalotus punctatus* graaft daarentegen in de

grond bij een ontwortelde boom of in steile oevers. Weer anders blijkt de geelstaartdiamantvogel *Pardalotus xanthopygius* dit te doen, want deze blijkt in vlak of enigszins oplopend terrein te graven. Het graven van zo'n nestgang wordt door beide ouders in nauwe samenwerking gedaan en hetzelfde geldt voor het bouwen van het omvangrijke nest. Het mannetje houdt zich ook niet bij het broeden afzijdig en is herhaaldelijk op de eieren te vinden. Het legsel blijkt uit drie tot vijf witte eitjes te bestaan. Door de bleke diamantvogel *Pardalotus substriatus* wordt het nest in een boomholte gemaakt, die zich wegstiet meter boven de grond kan bevinden en bijgevolg moeilijk te bereiken is. De twee tot vijf zuiver witte eieren zijn daar in elk geval goed beschermd tegen bodemvijanden. De geslachtsnaam *Pardalotus* betekent panterachtig en heeft betrekking op de spikkeling die deze dieren vertonen. In tegenstelling tot de bastaardhoningvogels is de korte dikke snavel van de diamantvogels aan de spits enigszins ingekeerd. Men kan zich voorstellen dat hiermee de kleine insecten en larven, waarvan ze leven, beter te bemachtigen zijn. Evenals de mezen *Paridae* dit doen, worden bladeren, twijgen en schors zorgvuldig naar prooidieren afgezocht. Gewoonlijk doet men dit vrij hoog in de buitenste takken van grotere bomen in het woud. Het is jammer dat diamantvogels nooit of vrijwel nooit worden geïmporteerd, want op grond van onze ervaring in dit opzicht moeten ze als goede voliëre en vitrinevogels worden beschouwd. Bij de olijfgroene bastaardhoningvogel van Nieuw-Guinea *Rhamphocharis crasirostris* blijkt de vrouw heel wat groter dan het mannetje te zijn. Wordt met de verwante, vaak in troepen levende, geelborstige arfakbastaardhoningvogel *Oreocharis arfaki* tot de meest primitieve soorten van deze familie gerekend. Dit is ook met de blauwe, zeer sociale bergbastaardhoningvogel *Paramythia montium* het geval, die ongeveer zo groot is als een kleine spreeuw. Deze soort is herkenbaar aan de zwart-en-witte kuif, die kan worden opgezet en bij de hofmakerij een belangrijke rol blijkt te spelen. Het bruingevlekte ei wordt in een open nest gelegd, dat in de struiken wordt geconstrueerd. Het verspreidingsgebied van de bastaardhoningvogels strekt zich van India en Oost-China tot aan de Filippijnen uit en zuidelijk via Indonesië tot in Tasmanië en Australië. De *Pardalotus*-diamantvogels komen in de laatste twee gebieden voor. Van deze kleine vogels van het australische en zuidaziatische gebied zijn 55 soorten bekend.

HAAL DE NATUUR IN UW VOGELRUIMTE

Met een betrouwbare
lichtregelaar van ESVE

High-Tech dimmers van absolute
topklasse

Leverbaar in 400 watt en 1000
watt, met of zonder fotocel, digi-
taal of analoog uitgevoerd.

Alle digitaal uitgevoerde dimmers
zijn voorzien van een 500-uurs
gangreserve.

Eenvoudige montage

Speciale modellen zijn eveneens le-
verbaar

Prijzen vanaf / 149,- t/m / 539,-

vraag uitgebreide
documentatie
Bel. 01659-4488

ESVE

ESVE Postbus 10
4740 AA Hoveen

Echte Mezen

Tekst: Cees van Berkel
Foto's: Jan Blasman

Op pagina 250 en verder van de
jaargang 1990, publiceerden wij een
uitgebreid artikel over de 'echte'
mezen, de familie Paridae. Wellicht
wilt u deze bijdrage als een vervolg
daarop beschouwen, geschreven
naar aanleiding van weer een twee-
tal nieuwe afbeeldingen, een twee-
tal soorten die we graag even aan u
willen voorstellen.

Parus varius, de **Bonte of Japanse
mees**, welke in 8 rassen voorkomt in
Japan, Korea en Taiwan. Ze zijn zo'n
14 cm groot en de popjes zijn wat valer,
mutter van kleuren. In Japan wordt
deze soort als kooivogel gehouden. Ze
lenen zich daar blijkbaar uitstekend toe,
getuige ook het feit dat ze na enige tijd
als het ware handtam zijn. Normaal
bestaat hun biotoop uit gebieden met
veel naaldbout. Ze zijn in alle opzichten

vergelijkbaar met de ook in ons land voorkomende echte mezen en daartoe behoren niet de staart- en de buidelmezen.

Een veel opvallender verschijning is overigens de **Sultanmees**, *Melanochlora sultanea*, die in 4 rassen voorkomt in het oostelijk Himalayagebied, in Assam, Burma, Thailand, Maleisië, Sumatra, Zuid China, Hainan, Indochina en Vietnam. Met hun 20 cm lengte zijn het de grootste van de familie Paridae. De afbeelding toont u een mannelijk exemplaar en het behoelt geen betoog dat het een contrastrijke vogel is die bovendien nog eens is uitgedost met een heel prominente kuif. De zwarte naar metaalblauw neigende voervelden veroorzaken in het zonlicht een bijzonder fraaie reflex. De vrouwelijke sultanmees, die we u in het hiervoor genoemde artikel al hebben laten zien, is duidelijk bruiner van kleur en dus minder contrastrijk. Ook deze soort, laat daar geen misverstanden over bestaan, is een echte mees, ook al luidt de naam

anders. Hun biotoop wordt gevormd door de beboste heuvels aan de voet van de bergen, de eeuwig groene laaglandgebieden. Ook komen ze voor in de in cultuur gebrachte gebieden mits er een rijke boomgroei aanwezig is. Op een

bed van mossen en andere groene delen worden, in de holte van een boomstam of heel dikke boomtak, de 6 tot 7 eieren door alleen de pop bebroed. De jongen worden door beide oudervogels grootgebracht, met, u weet het, uitsluitend insecten. Buiten de broedtijd leven ze in gemengde groepen, samen met onder anderen buulbuuls.

De beide meessoorten zijn, gelijk alle andere mezen, heel goed in de volière te houden, maar dan wel per paar in een afzonderlijke ruimte. Ze zijn niet met andere vogelsoorten van gelijke grootte samen te houden. Als er volop ruimte is en de medebewonende soorten zijn aan de forse kant, buulbuuls, wiewa'en, baardvogels, enzovoorts, is er minder gevaar.

N

D

Mededelingen van de Technische Commissie Kleur- en Postuurkanaries

De achterliggende zomerperiode is door de Technische Commissie Kleur- en postuurkanaries gebruikt om, samen met een grote groep keurmeesters, te werken aan een revisie van de Standaardeisen voor Postuurkanaries. Dit heeft voor de kwekers van deze vogels wel het gevolg dat zij zich opnieuw zullen moeten oriënteren op een aantal nieuwe eisen. De belangrijkste zullen we hieronder aangeven.

De standaardeisen voor Postuurkanaries

Met het invoeren van een nieuwe methodiek van keuren aan de hand van de eveneens nieuwe keurlijsten (in 1990), werd het noodzakelijk de teksten van de diverse rubrieken zodanig samen te voegen, dat deze overeenkomen met de rubrieken op de keurlijsten. Deze samenvoeging moest zodanig plaats vinden, dat aan de oorspronkelijke standaard niet werd gesleuteld. We zouden bij de eerste opdracht dus geen nieuwe standaardeisen in het leven roepen, maar alleen de teksten samenvoegen.

Maar vaak gaat het toch anders dan wat oorspronkelijk in de bedoeling ligt. In de periode dat we werkten aan de standaard ontving de Technische Commissie Kleur en postuurkanaries van het Bondsbestuur een uitnodiging om met een afvaardiging deel te nemen aan een COM-congres in Zwitserland. De COM is een internationale organisatie, die naast diverse andere doelstellingen zoals het jaarlijks organiseren van de Wereldtentoonstelling, ook de eenheid in het keuren van vogels in alle aangesloten landen nastreeft.

Die COM heeft dit jaar een congres gehouden waar intensief is gewerkt aan het verkrijgen van standaardeisen voor Postuurkanaries. In onderling overleg tussen meerdere lidstaten, is gekomen tot een uniforme standaard. Het uiteindelijke doel is deze van kracht te laten zijn in alle lidstaten en zeker tijdens de komende wereldtentoonstellingen.

Daar het Bondsbestuur en de Technische Commissie dit streven naar een eenheid waar mogelijk steunen, is besloten een aantal zaken die voor ons land nieuw zijn toch afvast op te nemen

en door te voeren in de tekst van de nieuw uit te brengen standaard.

Hierdoor ontstaan een aantal belangrijke wijzigingen die voor de kwekers van groot belang zijn:

- eenheidspunten worden in het vervolg aan een stam toegekend volgens de methodiek van de COM. Hierop komen we straks terug.
- Alle kleine rassen hebben nu een lengte van 11.5 cm.
- De Parijse Frise behoeft tijdens de keuring geen gekrulde nagels te bezitten. Een aanzet tot krulling is voldoende.
- De Italiaanse Kleurfrise wordt niet meer in de standaard opgenomen, deze vogels worden gekeurd als Parijse Frisees.
- Het type van de Yorkshire is gewijzigd. Internationaal is in de landen rondom ons dat al veel eerder gebeurd. Gekozen moest worden voor het z.g. Golding-type. We hebben dit type in de standaard opgenomen.
- De afbeeldingen zijn aangepast, soms is gekozen voor een nieuwe tekening, b.v. de Yorkshire en de Border.
- Beter is aangegeven welke rassen wel of niet rood mogen zijn.
- De benaming oranje-rood is dan ook gewijzigd in rood.
- Er is nu duidelijk aangegeven hoe de lizard met gebroken cap er uit moet zien.

De standaardeisen voor Postuurkanaries zijn in principe al van kracht met ingang van het nieuwe keurseizoen. Zeker geldt dit voor het geven van eenheidspunten aan stammen. De meeste eisen zijn dan ook niet gewijzigd. Mogelijke nieuwe bepalingen kunnen dit jaar niet van kracht zijn omdat de kwekers geen informatie hierover hebben ontvangen en ook nog niet in de gelegenheid zijn geweest hiervan kennis te nemen. Komend keurseizoen zal daar rekening mee worden gehouden door alle keurmeesters. Zij zijn daarover goed geïnformeerd.

Het verdient aanbeveling om de nieuwe standaardeisen direct aan te schaffen. Prijs f 25,-.

Stam-eenheid en eenheidspunten bij postuurkanaries

Een stam postuurkanaries wordt gevormd door vier vogels van eenzelfde ras, van het laatste broedjaar (eigen

kweek) met ringen van één organisatie en van hetzelfde kleurtype. De eenheid van een stam, is een samenspel van alle onderdelen van de vogels. De kwaliteit van de onderlinge eenheid van de vier vogels wordt uitgedrukt in z.g. "eenheidspunten". Naarmate een bepaalde kwaliteit goed tot beter aanwezig is, worden 1 - 6 eenheidspunten toegekend.

Tot op heden was de onderlinge kwaliteit rechtstreeks gekoppeld aan de hoogte van de punten die een postuurkanarie in totaal behaalde. Dit systeem wordt verlaten en overgegaan wordt op de methodiek van de COM. Dit is een goed systeem zonder uitzonderingsregels.

De basis is:

Vier vogels met hetzelfde puntentotaal ontvangen 6 eenheidspunten.

De minimale eis waarbij eenheidspunten mogen worden toegekend is een totaal puntental van 348 (zonder eenheidspunten).

Het toekennen van een eenheidspunten, van 1-6, zal door de betrokken keurmeesters als volgt geschieden:

- 6 eenheidspunten: vier vogels met elk hetzelfde eindtotaal.
- 5 eenheidspunten: vier vogels waarbij 1 punt verschil bestaat tussen de hoogst en laagst gewaardeerde.
- 4 eenheidspunten: vier vogels waarbij 2 punten verschil bestaan tussen de hoogst en laagst gewaardeerde.
- 3 eenheidspunten: vier vogels waarbij 3 punten verschil bestaan tussen de hoogst en laagst gewaardeerde.
- 2 eenheidspunten: vier vogels waarbij 4 punten verschil bestaan tussen de hoogst en laagst gewaardeerde.
- 1 eenheidspunten: vier vogels waarbij 5 punten verschil bestaan tussen de hoogst en laagst gewaardeerde.
- 0 eenheidspunten: vier vogels waarbij 6 punten verschil bestaan tussen de hoogst en laagst gewaardeerde of vier vogels die samen geen 348 punten hebben behaald.

De aangegeven methodiek is eenvoudig en zonder verdere regelgeving toe-

Vanwege het feit dat de huidige functionaris, de heer C.E. van Berkel, te kennen heeft gegeven per 1 maart 1993 gebruik te maken van de regeling VUT, komt vakant de functie van

HOOFD BONDSBUREAU

Het bondsbestuur roept gegadigden (M/V) op daar naar te solliciteren.

Zij verwacht van de sollicitant:

- niet jonger te zijn dan 35 jaar;
- een opleidingsniveau te hebben zoals HBO;
- een representatief voorkomen te hebben;
- kennis te hebben van de moderne talen in woord en geschrift;
- organisatorische capaciteiten te bezitten;
- ervaring te hebben in leiding geven;
- vaardig te zijn in woord en geschrift en kennis en ervaring te hebben van en met de vogelliefhebberij.

Na een ruime inwerkperiode wachten o.a. de volgende werkzaamheden:

- 1) Het hoofd bondsbureau van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, een organisatie van ongeveer 680 plaatselijke afdelingen met in totaal ongeveer 46.000 leden die als liefhebberij het houden en kweken van volièrevogels bedrijven, geeft de dagelijkse leiding aan een groep van 8 medewerk(st)ers.
- 2) Het beantwoorden van telefonische en schriftelijke vragen die door de afdelingen en leden gesteld worden en het onderhouden van de contacten met nationale en internationale organisaties.
- 3) Het verzorgen van de notulen van de dagelijks bestuurs- en de bondsbestuursvergaderingen.
- 4) Deel uitmaken van de redactie van het Maandblad Onze Vogels, dat toonaangevend is bij de vogelliefhebbers in binnen- en buitenland en zich tevens belast met de contacten met adverteerders.
- 5) Het verzorgen van de organisatie van de NBvV-kampioenschappen, de grootste vogel tentoonstelling van Nederland.
- 6) Er wordt geacht dat u alle besprekingen waarbij het dagelijks bestuur of het bondsbestuur betrokken is bijwoont en notuleert. Aangezien het kader van de bond uit mensen bestaat die dit in hun vrije tijd doen, zijn avondvergaderingen en bijeenkomsten op zaterdag veelvuldig.
- 7) Voor de werkzaamheden bent u direct verantwoording schuldig aan het dagelijks bestuur.

De arbeidsvoorwaarden worden na overleg vastgesteld door het bestuur van de NBvV. Voor het personeel van de NBvV is een pensioenverzekering afgesloten bij Centraal Beheer, terwijl voor de VUT regeling een aparte stichting bestaat.

De salariering geschiedt aan de hand van de salarisschalen geldend voor het personeel werkzaam bij PBO-organen.

Sollicitaties uitsluitend schriftelijk, voorzien van een curriculum vitae, vóór 15 december 1991 richten aan Bestuur NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

pasbaar door de keurmeester en begrijpelijk voor de inzender. De keurmeesters van postuurkanaries zijn dus komend keurseizoen verplicht zich aan deze regels te houden.

Eenheidspunten bij kleurkanaries en tropische vogels e.d.

Als bij het keuren van stammen postuurkanaries een systeem wordt gehanteerd dat gelijk is aan de COM-methodiek en dus ook in alle landen om ons heen wordt toegepast, dan is het niet onlogisch dit systeem ook te gaan toepassen op de stammen bij andere vogels. Hoewel, bij het keuren van zangkanaries is dit systeem nog niet mogelijk.

Na onderling overleg tussen het Dagelijks Bestuur en de gezamenlijke Technische Commissies van de N.B.v.V. is besloten om **TIJDENS DE BONDSHOW in BREDA** in januari 1992 voor alle stammen dit systeem toe te passen. Daarna zal dan tijdens het keurseizoen 1992/93 definitief dit systeem toegepast worden voor het keuren van stammen en het toekennen van de daarbij behorende eenheidspunten.

Op deze regels zullen geen uitzonderingen worden geschreven, tenzij deze regels zullen gelden als regels van de COM. Maar dan gelden ze ook in alle aangesloten landen.

Een aantal willekeurige voorbeelden:

87 87 87 87	6 eenheidspunten
87 88 88 88	5 eenheidspunten
87 88 88 89	4 eenheidspunten
88 89 90 91	3 eenheidspunten
84 88 88 88	2 eenheidspunten
87 90 91 92	1 eenheidspunten
85 87 89 91	0 eenheidspunten
86 86 87 88	0 eenheidspunten
89 89 89 89	6 eenheidspunten

Het aantal voorbeelden is gemakkelijk uit te breiden maar de basis is toch steeds dat de 4 vogels minimaal totaal 348 of meer punten hebben behaald. Het maximaal aantal eenheidspunten wordt verkregen bij vier vogels die ieder voor zich hetzelfde puntentotaal behalen. De wijze waarop deze puntentotalen tot stand komen in de afzonderlijke rubrieken, is bij dit systeem niet meer aan de orde.

H.K.van der Wal - secretaris.

De Kortsnavelraai

Tekst: Meindert de Jong en Foto: Jan Blasman/Van Os

De kortsnavelraaien onderscheiden zich van de gewone veldraaien door de naar verhouding korte snavel. Men onderscheidt zeven geslachten; de "echte" kortsnavelraaien (*Rallina*) komen voor van Zuidoost-Azië tot in het noordoosten van Australië. De hier afgebeelde vogel is de Slaty-legged rai (*Rallina eurizonoides*), waarvan ik de Nederlandse benaming niet ken. (De vertaling zou luiden "rai met de lelijkachtig gekleurde poten Grijspootrai ??). Deze rai hoort thuis in India, maar vreemd genoeg wordt hij niet genoemd in "The Popular Handbook of Indian Birds". De vogel heeft een lengte van ongeveer een kwart meter; hij is dus iets kleiner dan onze veldraai. In zijn oorspronkelijk ondersoortepaar om precies te zijn zes, die dikwijls op plekken een andere naam hebben. Zo heeft de subspecies van Sri Lanka, bijvoorbeeld "Banded Rallie". Rallen zijn over het algemeen erg schuw en deze kortsnavel maakt daarop geen uitzondering. Zoals de rai het bekendst op Sri Lanka, die hij heeft een bepaalde reden. Aan de vingers aanhechten op het moment hebben ze een reis overzee vanaf het vasteland achter de rug. Zelfs de de vastelanden strijken de vogels neer en bouwen elke schuilplaats, die ze maar kunnen vinden en in veel gevallen is het een vrond, waar de rai kan worden gevangen worden. Maar de rai die vingeren zijn zwaar vermindert daarna het bloedland in en verdringen in de hoogste laagtes en dicht struikgewas tot hoogten van circa 100 meter. Zijn ze daar eenmaal, dan worden ze niet al gauw overhaald gezeten, want ze zijn het beste in de heetste uren. Maar het is een granaat naar zijn gang te rikkend, zoals we het ook kennen van ons bekende waterhoentje. Tijdens het lopen worden de poten hoog opgetrokken en wordt de opgeblijven staart op en neer. Het voedsel bestaat vooral uit regenwormen, sprinkhanen en andere insecten, die worden gegeten en zaden gegeten. 's Nachts zijn de vogels vrijwel geen actiefst maar tevens het luidruchtigst. Ze laten dan hoort een "kok-kok" horen of een ander rukt "kok-kok". Een ander geluid dat beschreven is "kraa-kraa-kraa-kraa-kraa". Het nest is een vrij groot bouwsel van dode bladeren en takken en wordt gebouwd in een struik. Er worden 4-8 eieren gelegd, die licht roodkleurig gekleurd zijn.

DK

N

11

Dr

Volière van de maand

Foto 1 en 2

De eerste vogels, die ik aanschafte, waren twee parkieten. Het waren mooie vogels, maar ik vond het jammer dat ze erg schuw waren. Tegen moeder zei ik: ik doe ze weg: ik vind ze niet zo leuk meer als in het begin. Ze werden ingeruild tegen vier zebra-vinken. Ik vond de twee koppels leuke vogels tot....het mis ging: Op een avond vloegen ze er plotseling uit, toen ik in het hokje wilde kijken. Wat was dat jammer. Er kwam echter diezelfde avond een vogelkweker van zebra-vinken die zei: "Je krijgt van mij een koppel witte". Ik was erg blij dat ik al direct weer andere had. Ik heb er vier mooie witte zebra-vinken uit gekweekt. Samen met mijn oom bouwden we in de paasvakantie een volière. Eerst werden er kanaries, blauwflazantjes en kwartels in gehouden. Later ben ik overgegaan op zebra-vinkjes. Er bevinden in de zes broedhokken een aantal mannen en poppen. In de volière zitten nu vijf gele kanaries, één oranje man-kanario en een glostar (groene kanario met een kuitje) waar ik nog een man voor nodig heb, en tenslotte vier kwartels en een koppel zilverbekjes. Wat de kwartels betreft: ik heb een koppel en twee jonge (één grijs en één bruine) die inmiddels al groot zijn. Ik ben lid geworden van de vogelvereniging Krabbendijke en omstreken. We hebben een mooie en plezierige tentoonstelling gehad. Zelf heb ik er zes zebra-vinken gezet, waar ik voor twee witte zebra-vinken 87 punten behaalde. Volgend jaar hoop ik echt te gaan kweken met zebra-vinken. Mijn houten volière bestaat uit een nachthok met een gemetselde fundering en de buitenvolière met grond als bodem. Ik vind het een bijzonder

mooie hobby en ik ben er veel mee bezig. Ik hoop anderen warm te maken om dezelfde hobby te gaan beoefenen.

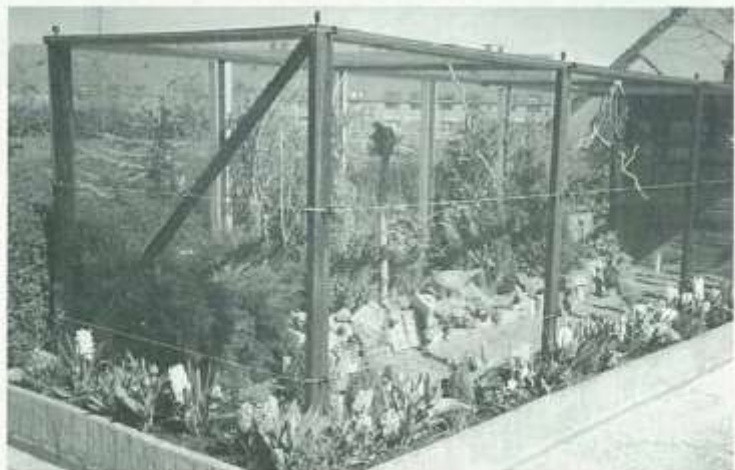
Tom Bakker, Krabbendijke.

Foto 3

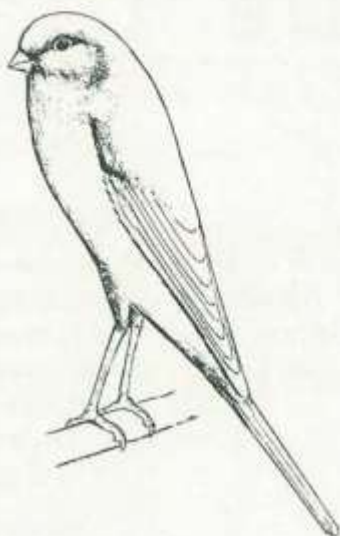
Wij hebben in 1989 een volière gebouwd van 7.00 m x 2.00 m x 2.00 m, en een nachthok van 2.00 m x 2.00 m x 2.00 m. De fundering zit 80 cm in de grond met daarop een steense muur van 85 cm hoog, de zijkant en voorkant 35 cm hoog. De buitenkant is afgemeterd met hardhout, 8 cm dik, isolatie ertussen en de binnenkant is afgemeterd met watervast gelijmd 10 mm plaat, elektra erin met een sluisje, 2 ramen met gaas ervoor. Volière is aan de achterzijde dichtgemaakt met glas in aluminium kozijnen. In de achterste helft

is 2 vierkante meter zwarte grond gedaan en dat is afgezet met "onkels", daarvoor is 3 vierkante meter zand aangebracht en het geheel is beplant met vaste planten, daarna bespannen met groen gemaakt "dubbeltjes" gaas. Bloembakken ervoor gemetseld van 50 cm breed, grond erin en deels beplant met vaste planten en de rest met bollen en geraniums. Schrikdraad aangelegd voor de katter, daarna de afwerking, alles was al geschilderd en in de carboleum gezet. Het heeft tot een goed resultaat geleid volgens ons, wij kunnen er nu van genieten. Wel zijn wij veel dank verschuldigd aan de vader van mijn vriend, die denk ik toch wel een leeuwendeel voor zijn rekening heeft genomen.

P.Blom en M.de Groot, Houten.

Op het onlangs in Porrentruy Zwitserland gehouden congres aangaande de herziening van de C.O.M.standaard voor postuurkanaries, heeft de Yorkshire "oude" vorm plaats moeten maken voor het zogenaamde "Golding" type, (zie afbeelding). Weliswaar is dit type York geen onbekende, speelt al een tiental jaren in Engeland mee. Een verdwaald exemplaar treffen we soms hier op onze tentoonstellingen aan.

De Yorkshire in een ietwat andere verschijningsvorm.

Namens T.C.kleur-en postuurkanaries
P.L.Huizinga.

Het heeft C.O.M.Nederland verrast, dat dit type ter stemming op het programma stond. Vooral is wel afgesproken, dat bij de vernieuwde uitgave, uitgegaan moest worden van het land van herkomst. Nederland was en is geen voorstander van dit type en stemde dan ook tegen, maar wij waren wel de enige van de zeven aanwezige landen, zodat deze Golding York, genoemd naar de tekenaar, ingaande de C.O.M.tentoonstelling 1993 haar intrede zal doen. Een aardige bijkomstigheid is wel, dat onze organisatie dan de primeur heeft. Natuurlijk vormt dit voor de Yorkshire kwekers onder ons een nogal drastische wijziging in het kweekprogramma. Immers de vormlijn van deze York is dat de buik(onderlichaam), met de staart één rechte lijn vormen, terwijl de vleugelvormden rug en staart één lijn. De staart mag beslist niet door de vleugels heen worden gedragen, de zgn. wipstaart; dat type kennen we allang. Er is een aanloopperiode nodig om deze Golding York te verwezenlijken. De T.C.zal U dan ook op de hoogte houden wanneer definitief die periode eindigt. Wel is de nieuwe afbeelding met tekst opgenomen in de aangepaste standaard postuurkanaries, die recent is verschenen. Voor f25,- verkrijgbaar op het bondsbureau.

De eisen voor deze fraaie vogels luiden:

Houding, 20 punten

Fier, uitdagend en goed opgericht.

Vorm, 20 punten

Volle, ronde borst. Rug lang, breed, gevuld en iets gebogen. Lichaam taps toelopend. Schouders breed, rond en hoog gedragen.

Kop en hals, 20 punten

Kop breed, vol en rond met korte snavel. Hals goed gevuld, in vloeiende lijn vanaf de kop naar de romp.

Bevedering/kleur, 15 punten

Gaaf en compleet. Goed gevuld en glad. Geen wenkbrauwen. Alle kleuren toegestaan.

Groote, 10 punten

Lengte minimaal 17 centimeter.

Vleugels/staart en pootjes, 10 punten

Vleugels goed gesloten en lang. Staart vrij lang en smal, in gebogen lijn met de borst. Pootjes krachtig, lang en licht gebogen met goed bevederde, zichtbare dijen.

Conditie, 5 punten

Gezond, rein en ongeschonden.

Veel voorkomende fouten

Houding:

Houding niet opgericht.

Vorm:

Borst niet vol en/of niet rond genoeg. Te rechte rug. Lichaam niet taps toelopend. Schouders te smal en/of niet afgerond.

Kop en hals:

Kop te smal en/of niet rond genoeg. Snavel te lang. Hals niet goed gevuld (inzinking in nek).

Bevedering/kleur:

Gebroken en/of ontbrekende vleugelen/of staartpennen. Niet glad bevederd. Overhangend voorhoofd en/of wenkbrauwen.

Groote:

Te klein.

Vleugels/staart en pootjes:

Afhangende of gekruiste vleugels. Staart te kort en/of te breed, niet in gebogen lijn met de borst. Pootjes te kort, te recht of stelterig. Dijen te weinig zichtbaar.

Conditie:

Niet gezond en/of niet rein, geschonden.

KALENDER 1991

De Strogele Rosella

De strogele of strokleurige Rosella behoort tot de zogenaamde platstaartparkieten (*Platycercus*). Deze platte staart vinden we terug in de wetenschappelijke benaming van deze Rosella: *Platycercus flaveolus*. Platys betekent "plat" en cercos is "staart"; flaveolus wil zeggen "geelachtig". Het woongebied strekt zich uit over bepaalde gebieden van Nieuw Zuid Wales, Victoria en Zuid Australië, de dalen van de rivieren Murray en Murrumbidgee. De lengte van deze prachtige parkieten is ongeveer 33 cm. Mannetje en vrouwtje hebben vrijwel dezelfde kleur, maar soms is de pop ietwat valser getint, hoewel het niettemin te allen tijde een prachtig dier blijft. De afbeelding op het kalenderblad spreekt - dacht ik - voor zichzelf. Pinter beweert dat het wijfje een kleinere kop heeft dan haar eega en ook een wat dunnere snavel. Gewoonlijk ziet men deze parkieten in paren of in kleine groepjes, op de grond zoekend naar allerlei zaadjes van grassen en andere planten. Worden de vogels tijdens het foerageren gestoord, dan vliegen ze onder het uiten van een fluitende roep naar het dichtstbijzijnde geboomte. Bij voorkeur houden deze parkieten zich op in bossen langs allerlei waterlopen of in moerassige gebieden. Vandaar wellicht de Australische bijnaam "moeras-lori". Het nest is altijd een holte in een boom of stronk, waarin de vier of vijf witte eieren komen te liggen. Zij worden in ongeveer drie weken uitgebroed en het kroost vliegt uit als het circa vijf weken oud is. Rosella's zijn uitstekende vliegers en ook op de grond bewegen deze levendige vogels zich uiterst behendig. Pinter waarschuwt in zijn boek echter door te zeggen dat het allerminst **koolvogels** zijn! Men moet ze bij voorkeur paarsgewijs in een grote voliëre houden. Deze parkieten zijn reeds vele generaties in Europa en kunnen derhalve uitstekend tegen ons klimaat. Over het houden van deze vogels in de voliëre heeft Cevab uitvoerig geschreven in "Onze Vogels", juni 1989. Van die materie weet hij véél meer dan ik.

Meindert de Jong.

De Oranjekop

Tekst: D.v.d.Molen
Foto's: P.van den Hooven

Deze vrij nieuwe mutatie bij de meest bekende dwergpapagaai de *Agapornis roseicollis*, is nog slechts kort in ons land bekend. Voor zover ik heb kunnen nagaan is deze kleurafwijking voor het eerst in Amerika gekweekt en vandaar via Zwitserland, Duitsland en België in ons land gekomen.

Eigenlijk is de oranjekopmutatie een verschijningsvorm die we ook reeds bij andere vogelsoorten kennen. Vergelijkbaar is o.a. de geelkopbensenastrilde en de geelsnavel diamantvink. Het rood van de kopkleur is gemuteerd naar geel of wel oranje. Alhoewel waarschijnlijk de tendens zal zijn om de oranjekop *roseicollis* eveneens geelkop te gaan noemen, heb ik daartegen toch wel enkele bedenkingen. Wat dan te doen bij de lutino vogel die de oranje kopkleur zo fraai laat zien. We kunnen deze vogel toch moeilijk geelkop lutino gaan noemen. Bovendien, een gele kopkleur bij een geheel gele vogel steekt niet af. De kwekers in ons- en in het buitenland,

proberen juist door selectieve kweek de kopkleur van deze vogels zo oranje mogelijk te krijgen. Zelfs bij onder anderen de zeegroene mutatie lukt dat al vrij goed. De vererving van de oranjekop is eigenlijk vrij simpel. Hij verert ten opzichte van de rode kopkleur recessief. Bij de kweek van een zuivere oranjekop x een normale vogel krijgen we dus 100% splitvogels terug. Paren we deze splitvogels met oranjekop vogels dan is redelijk snel een bestand van deze kleurslag op te bouwen. Wat

Agapornis roseicollis

ook verandert bij deze mutatie is het rood in de staart. Deze rode kleur wordt eveneens oranje. Bij de kweek blijkt echter dat deze kleurverandering niet steeds optimaal aanwezig is. Het is dus zaak bij aanschaf van een oranjekop hierop te letten. De oranje staartkleur is goed te herkennen op foto nr.1. Op afbeelding nr.2 zien we de oranjekop mutatie in het zeegroen, terwijl op nr.3 duidelijk te zien is dat de kopkleur bij deze groene vogel zonder meer oranje genoemd zal moeten worden. Op foto nr.4 kunt U zien wat momenteel speelt bij kopkleuren van onze roseicollis, namelijk de normale rode kleur, de reeds langer bekende bleekmasker en de hierboven beschreven oranjekop. Allemaal vogels die als zodanig ook duidelijk te herkennen zijn. Eigenlijk is het

jammer dat vaak al tot benaming van een mutatie wordt overgegaan zonder dat de vogels op een tentoonstelling te zien zijn geweest, dus zonder dat onze

naamgevers er goede nota van hebben kunnen nemen. In ieder geval wens ik U met deze echt fraaie aanwinst in ons kleurenbestand erg veel succes.

Naar de top door lijnenteelt

Hoe vaak komt het niet voor dat een liefhebber een stel prima vogels koopt en ze met willekeurige vogels paart. Vervolgens wordt met de nakweek verder gekweekt en na enkele seizoenen blijkt de bewuste liefhebber alleen nog maar achteruit te boeren. Om dit tegen te gaan worden dan weer dure aankopen gedaan en "het leed" herhaalt zich. Nu ben ik me er direct van bewust dat er ongetwijfeld uitzonderingen zullen zijn. Toch denk ik dat de liefhebber uit bovenstaand voorbeeld meer succes had gehad wanneer hij op een juiste wijze gebruik zou hebben gemaakt van de lijnenteelt. Ik schrijf hier bewust lijnenteelt en niet inteelt omdat dit begrip nogal gevoelig ligt bij de meeste mensen. Trouwens als je het woordenboek er op naslaat besef je direct waar deze "gevoeligheid" vandaan komt. Want mijn woordenboek geeft als verklaring voor het woord inteelt: het voortdurend huwen binnen een kleine gemeenschap en daardoor verzwakking van de nakomelingen. Toch weet ik zeker dat het met deze verzwakking wel meevalt omdat, in tegenstelling met mensen, dit "huwen"(paren) gecontroleerd en met kennis van zaken door de kweker kan worden toegepast. De titel van dit artikel is dan ook bewust door mij gekozen omdat mij gebleken is dat, vooral de kwekers die al geruime tijd aan de top staan met hun vogels, op één of andere manier gebruik maken van lijnenteelt. Als er iets is, wat we beslist niet willen dan is het wel verzwakking van onze vogels door lijnenteelt. De nadruk in de titel van dit artikel ligt dan ook op het woordje **juist**. Ooit hoorde ik eens een grasparkietenkweker, op een tentoonstelling van de grasparkieten speciaalclub, het volgende over een topkweker, die deze methode ook toepaste, zeggen: "Daar koop ik nooit geen vogel weer want uit de vogel die ik bij hem kocht komt niets bijzonders". Dit laatste is dan ook niet verwonderlijk omdat deze aangekochte vogel, gezien het feit dat hij maar 1 vogel kocht, door de bewuste man met onverwante, dus bloedvreemde vogel(s), moet zijn gekruisd. De kracht van de inteeltmethode ligt hem nu juist in het kweken met vogels die aan elkaar verwant zijn.

Alvorens men echter tot de **inteeltmethode** overgaat is het wenselijk een **goede kennis** te hebben van de te kweken vogels. Voor een beginnende

liefhebber is het beter om eerst willekeurig wat te kweken met vogels, om zodoende wat meer ervaring op te doen. Tevens is het voor elke vogelliefhebber wenselijk zo niet een **must om kennis** op te doen over de **erfelijkheidsleer**. Door gebrek aan ervaring en geen of onvoldoende kennis hebben van de erfelijkheidsleer, kan de inteeltmethode ook tot achteruitgang van de vogels leiden. Denk in dit verband bijvoorbeeld bij de kanaries aan de lethale (=dodelijk) faktor die zich voordoet bij de paring intensief x intensief. Kennis van dit soort erfelijke factoren kan dan veel ellende voorkomen. Ook kennis met betrekking tot de door de NBvV uitgegeven standaard van de te kweken vogel is naar mijn mening een vereiste. Immers hoe kun je anders fouten aan de vogel onderscheiden?

Wanneer men eenmaal wat meer bedreven is in het kweken met vogels en eventuele fouten aan de vogels kan onderscheiden dan kan men overgaan tot de inteeltmethode. De door mij toegepaste inteeltmethode noemt men lijnenteelt. Ter verduidelijking heb ik één en ander in een schema trachten weer te geven. Zoals u kunt zien zijn er in het schema drie verschillende erfelijke lijnen weergegeven, te weten:

- de vaderlijn
- de moederlijn
- een combinatie van beiden.

De vaderlijn

Wanneer u de beschikking heeft over een mooie forse man, die goed van type, kleur, tekening en van een goede afstamming afkomstig is (een vogel uit goede ouders dus) en u heeft zelf geen pop van deze kwaliteit, dan kan met behulp van de lijnenteelt zoveel mogelijk geprobeerd worden de kwaliteiten van deze man terug te krijgen. In het schema ziet u de man (stamvader) aangegeven met een zwart balkje en de pop (stammoeder) met een wit balkje. De jongen uit paring 1, zo laat het schema zien, bezitten 50% bloed van de man en 50% bloed van de pop. In het schema worden deze jongen aangegeven met een balkje met de letter A die voor de helft zwart en voor de helft wit is gekleurd. Om nu te voorkomen dat we in kwaliteit achteruit zouden gaan moeten we er op letten de jongen niet terug te paren aan de moeder (De pop

was immers niet zo goed als de man !!!).

We volgen in het schema de lijn van de vader (stamvader) en paren hem vervolgens met z'n beste dochter (zie in het schema onder paring 2). De jongen uit deze paring, aangegeven met het balkje met de letter B, zullen dan al 75% van het ideaal van de oorspronkelijke man (stamvader) hebben.

In het derde jaar paren we dezelfde man (stamvader) met de beste dochter uit paring 5. Zoals uit het schema valt op te maken levert deze combinatie, aangegeven met het balkje met de letter D, al 87,5% van het ideaal op van de oorspronkelijke man (stamvader). Indien we paring 6 in het schema eens wat nader bekijken dan zien we hoe het niet moet, als we tenminste uitgaan van het standpunt dat we het ideaalbeeld van de vader willen benaderen. Uit deze paring, aangegeven met het balkje met de letter E, komen namelijk jongen voort die nog maar 12,5% bloed van de oorspronkelijke man bezitten. Met deze paring raken we dus verder verwijderd van hetgeen we nastreven.

De moederlijn

Een tweede mogelijkheid is de lijn van de moeder te volgen indien deze van een goede kwaliteit zou zijn. Zie hiervoor in het schema paring 1, paring 3 en paring 6. De jongen uit paring 6, aangegeven met het balkje met de letter E, zullen de goede kwaliteiten van de pop bezitten.

Combinatie van de vader- en de moederlijn

Als blijkt dat uit een combinatie van twee normale vogels jongen worden geboren die duidelijk beter zijn als de ouders, dan kunnen we gebruik maken van een combinatie van de vader en moederlijn.

Wanneer we in het schema kijken naar de uitkomst van paring 1, die in dit geval dus betere jongen geeft, dan zullen we de vader (stamvader) moeten paren met z'n dochter (in het schema paring 2) en de pop moeten paren aan haar beste zoon (in schema paring 3). De jongen die hier uit voortkomen zullen respectievelijk 75% bloed van de man (in het schema aangegeven met het balkje met de letter B) en 75% bloed van de pop (in het schema aangegeven met het balkje

Door: A. van Kooten.

met de letter C) bezitten. Door vervolgens paring 4 (neef x nicht) uit te voeren krijgen we jongen (in het schema aangegeven met het balkje met de letter A) die weer even goed zijn als de eerste jongen uit paring 1 (in het schema eveneens aangegeven met het balkje met de letter A). Zouden we de kweekvogels uit paring 4, aangegeven met het balkje met de letter A, terug paren aan de oorspronkelijke ouders (stamvader en stammoeder) dan krijgen we jongen die 87,5% bloed hebben van de ouders (zie uitkomst paring 6 en 7).

De uitkomst van paring 7 laat zien dat, indien de jongen uit paring 5 en 6 onderling worden gepaard, we opnieuw de ideale vogel verkrijgen (in het schema aangegeven met het balkje met de letter A). Als u de inteeltmethode volgens bovenstaande aanwijzingen toepast hoeft u niet bang te zijn voor achteruitgang van uw vogels.

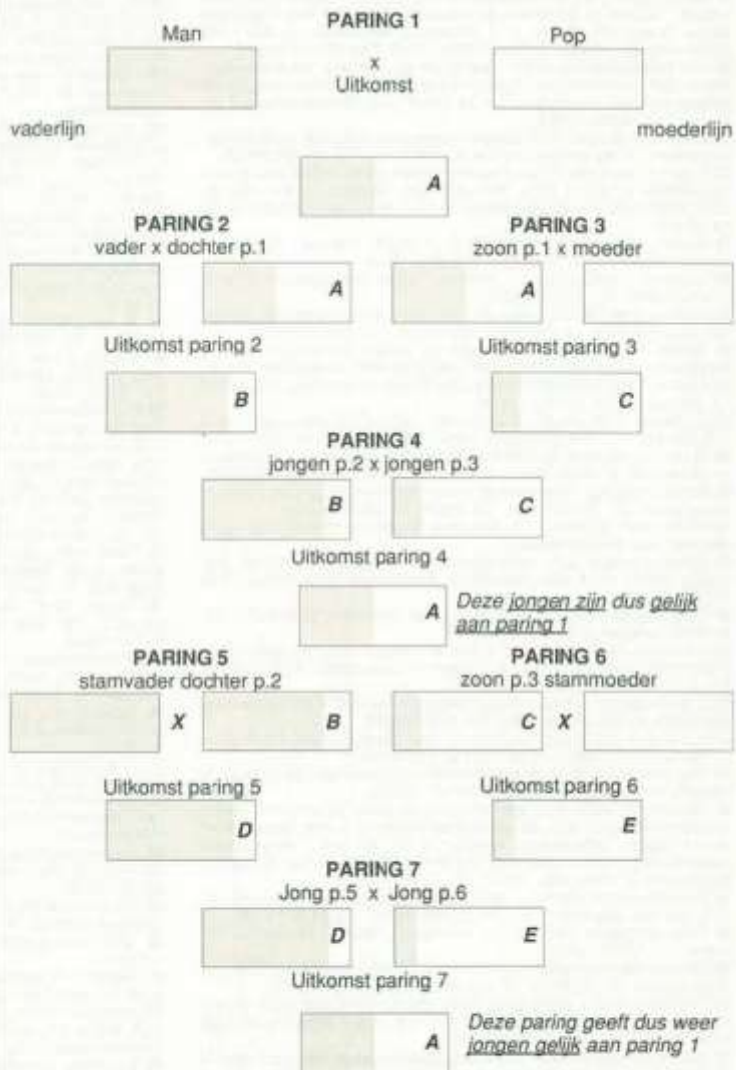
Bovenstaand verhaal cq. schema geeft natuurlijk een theoretische benadering van de lijnenteelt. Ongetwijfeld zult u, bij toepassing van één van de drie erfelijke lijnen, vogels kweken die de opgegeven percentages niet bezitten. Ook bij de mensen is het immers zo dat het ene kind meer op de vader dan op de moeder lijkt of omgekeerd. Hier is de taak aan u om dan een goede selectie toe te passen !! Bemerkt u, dat een bepaalde lijn slechte eigenschappen vererft, zoals bijvoorbeeld slechte vruchtbaarheid, verenpijken e.d., wees dan hard en snij deze lijn af. Ook al is/zijn deze vogel(s) uiterlijk nog zo mooi. Als u namelijk met deze vogel(s) door kweekt worden deze minder goede eigenschappen, in percentages uitgedrukt steeds groter, met alle teleurstellingen van dien. Vergeet daarom ook vooral niet om van elke vogel alle aardigheden en onaardigheden te noteren. Verder is het verstandig om meerdere erfelijke lijnen op te zetten. Bijvoorbeeld met twee of meer zeer goede broers. U zult begrijpen, dat als men met meerdere verwante lijnen paart, de mogelijkheid om "nieuw bloed" in te brengen aanzienlijk wordt vergroot. Voorts is het verstandig om een erfelijke lijn op te zetten met jonge vogels, dus vogels van bijvoorbeeld een jaar oud. De stamouders dienen immers meerdere jaren voor de kweek te worden ingezet. In z'n algemeenheid wil ik nog opmerken dat

het kweken over de mannelijke lijn, in de praktijk, de beste vruchten afwerpt.

Tegen de mensen die dit artikel hebben gelezen en nog geen lijnenteelt toepassen zou ik willen zeggen, probeer het eens. Het is echt de moeite van het proberen waard. Ga ook eens naar een succesvolle kweker waarvan bekend is

dat hij of zij lijnenteelt toepast. Laat u eens voorlichten en probeer bij hem of haar een paar verwante vogels te kopen waarmee u kunt starten. Hopelijk dat u met de lijnenteelt dan naar de top zal groeien in onze oh zo mooie hobby.

Ik wens u veel succes toe.

Schematische weergave van lijnenteelt

Geelmasker dwergpapegaai

(*Forpus xanthops*)

In 1983 is het mij gelukt om een onverwacht koppel in mijn bezit te krijgen. Daar het uiteraard in de bedoeling lag om hier mee te gaan kweken, heb ik getracht hierover literatuur te verzamelen, maar kwam tot de konklusie dat dit bijna onmogelijk was en mijn enige steun moest vinden in de ervaringen van Mevr. Spenklink van Schaijk, gepubliceerd in het meinummer 1981 van Onze Vogels. De vogels zijn door mij eerst ondergebracht in een nachthok van 2 meter lang, 2 meter hoog en 80 cm diep, waarin ik 2 natuurblokken van berkenhout had opgehangen. Aansluitend konden de vogels via een uitvleggat in een buitenvolière komen van 2 meter

hoog, 3,5 meter lang en 1 meter breed waarin ik ook 2 broedblokken heb opgehangen. Na plusminus 1,5 jaar bleek dat de vogels wel in een broedblok de nacht door gingen brengen maar verder geen voortplantingsverschijnselen aan de dag legden. Daar ik een type mens ben die niet kan zeggen "deze vogels zijn niet goed" maar er van uit ga dat ik ergens een fout maak en hun bijvoorbeeld niet de juiste leefomstandigheden bied, heb ik met broedblokken en voer nogal veel geëxperimenteerd, maar helaas zonder resultaat. In juni 1988 ben ik verhuisd en uiteraard komen dan de onderkomens van de vogels riet op de eerste plaats. Daar ik met de andere forpussoorten in broedkooien van 70x40x40 cm broed, en al mijn broedkooien werden geplaatst op de zolderkamer van onze nieuwe woning, werd het koppel geelmaskers hier ook ondergebracht. Daar ik tijdens de verhuizing werd getroffen door ernstiger rugklachten, werden de vogels door mijn echtgenote liefdevol verzorgd. Na plusminus 14 dagen kwam mijn echtgenote mij vertellen dat een van de geelmasker vogels was verdwenen, maar dat in deze broedkooi wel een broedblok was opgehangen. Uiteraard verzocht ik haar om voorzichtig in het blok te kijken en na enkele minuten kwam ze mij vertellen dat de vogel in het blok zat en twee eieren had gelegd. U zult begrijpen dat de tijd tussen deze mededeling en het tijdstip dat ik zelf

Daar deze vogels sinds 24 januari 1991 niet meer onder de wet BUD vallen en elke forpus liefhebber ze vogels nu mag bezitten zonder toestemming van het Ministerie van Landbouw en Visserij, wil ik mijn ervaringen met het kweken van deze vogels eens op schrift zetten.

weer in staat was om mij te kunnen verplaatsen een eeuw heeft geduurd in mijn gevoel. Bij mijn eerste inspectie bleek dat er 6 eieren gelegd waren en hiervan 5 bevrucht. Daar door mij niet precies de broedtijd kon worden vastgesteld was het wachten op de verdere ontwikkelingen. Het geluk was met mij, alle 5 eieren kwamen uit en de jongen werden door de ouders voorbeeldig gevoerd. 10 dagen na het uitkomen zijn

de vogels geringd met een 4,5 mm ring en na 35 dagen kwamen ze uit het blok, geheel bevederd en was er ook duidelijk vast te stellen dat het 3 mannen en 2 poppen waren. Drie weken na het uitvliegen waren de jongen geheel zelfstandig en heb ik ze bij de ouders weggehaald. Dit was in september 1988. Het duurde tot november 1989, dus meer dan een jaar, voordat de vogels opnieuw begonnen met het broeden en in januari 1990 mocht ik mij na de broedtijd van 23 dagen opnieuw gelukkig prijzen met 4 jonge vogels. In april werd wederom begonnen met broeden en mocht ik 3 jongen verwelkomen. In juni is door mij het broedblok verwijderd

zodat de vogels tot rust konden komen. Eind januari van dit jaar is het broedblok weer geplaatst en op dit moment heb ik 3 jonge mannen uit het eerste broedsel van 1991. In 1989 is door mij een koppel jongen geruild met een medeliefhebber, en zijn door mij nog 2 onverwante koppels samengesteld. Deze zijn ook in broedkooien met broedblok geplaatst, maar tonen nog geen enkele broedneiging. Mijn vermoeden is dan ook dat deze vogels een aantal jaren oud moeten zijn voordat ze broedrijp worden. Daar er in april van dit jaar binnen de **speciaalclub parkieten een studieclub van forpussen** is opgericht, hoop ik daar in de toekomst met andere liefhebbers nog veel ervaringen te kunnen uitwisselen. Daar er uiteraard ook een aantal liefhebbers zijn die geen lid van de studieclub zijn en toch ervaringen met dit soort vogels hebben, verzoek ik hen om deze ook eens op schrift te

zetten of op de een of andere wijze aan mij bekend te maken zodat wij samen alle andere forpusliefhebbers hiermede een dienst kunnen bewijzen. Voor inlichtingen over studieclub, mijn adres is Vuurdoornstraat, 10, Vaassen.

Tekst: Hans Schipper
Foto: H. Müller

- Pastel binzen + binzen, goulds (vele kleurslagen), maskeram., K. Bijlsma, Noorderdracht 40, Blokker (NH), Tel. 02290-62197.
- Kanaries geel-ivoor, N.H. Frise's, japam hoso's, glosters. S. Duyzer Tel. 02230-4600.
- T.k.pers.cob.d.groen. spl.v.blauw olijf, fisherie's blauw en spl., Tel. 02507-17660.
- Glosters: corona en consort. Mooi klein type, goed gevuld. Vogels van ouders van 90,91,92 punten. Kleuren: groen, cinnamon, geel en geelbont. Goudisabellen. W. v. d. Giessen, Oud Beijerland. Tel. 01860-13283.
- Kapuzensijzen natuurbroed geringd 1991. J. Eikenaar, Groenestraat 18 te Elst (Gld.) Tel. 08319-72633.
- Kapoetsensijzen natuurbroed, vol op kleur. J. v. Houwelingen, Troelstrastr.61, Harlingen. Tel. 05178-16696.
- Raza espanyola, japam hoso, n.h.frise en rec.witte kan.. J. Reijnders, Brachterweg 93, Tegelen. Tel. 077-732653.
- Wegens beëindiging van deze rassen, Belg.bult-mozaiek geel-lutino. Verder nog scocht fancy fiorino five fancy. J. v. Tuijl, Tadelbergstr.44, Tilburg. Tel. 013-364200.
- Splendids wildkl., zeegroen cin., pastelblauw + cin., spl.v.blauw v. d. Vegt, Veldhoekweg 15, Wijnthim Zwolle. Tel. 05290-1662 n.o.z.
- Zilv.phaao, phaao, zilv.bruin, bruin, bruinivoor, g.geel, g.ivoor, lutino, lut.ivoor, g.sat., g.sat.ivoor, g.mazek, phaao mozaiek, rec.zilv.sat.+ vererv.. Farse vogels, keuze uit 1.600 stuks. Alle dagen thuis. Zaterdag en zondag op tel.afspraak. W. v. Gerven, Kon.Julianastr.8, 5571 GE Berpeijk. Tel. 04975-1080.
- Eng.grasparkieten, direkte afstamming van importvogels. J. B. E. van der Reijden, Bronkhorsterweg 30, 7221 AC Steenderen. Tel. 05755-2441.
- Kanarie's o.rood brons, int.+ sch., bekend d.m.v. goed formaat, pigment en bijkleur, posluur: japam hoso en glosters. B. W. v. d. Ree, Breinstraat 9, Oud-Beyerland. Tel. 01860-17954.
- Grasparkieten e.k.en ook lutino, rec.bont en normale kleurslagen. Sinds '84 top kw. (Veenendaal), W. M. Alkenade, Maassluis, Tel. 01899-22390.
- 1-3 nieuw guinea edelpapagaaien e.k.1991. Te koop of te ruil. Tevens e.k.karmozijnstriden. M. Ammer, Wapenveld. Tel. 05206-78293.
- Trop.duiven: groenvl., dolkst., barlet, jamaica, wilborst, goudborst, kopernek, tamboerijn, sierl.br.enz.. J. Drop, Tel. 05494-2013.
- Pastel binzen en binzen, goulds (meer sieurslagen), maskeramadinen, bichenows. K. Bijlsma, Noorderdracht 40, Blokker, Tel. 02290-62197.

- Kl.kan.zilver br:bruin met goed bruin bezit. Alle geënt. J. Kuijpers, St.Annastr.16, Uden. Tel. 04132-66737.
- Engelse grasparkieten, deens- en australisch bont, spangle, grijs, grijsgroen, gekuld, fallow. A-kweker p.s.c.en n.p.c.. C. H. van Loo, Meidornlaan 12, 4702 AZ Roosendaal. Tel. 01650-54857 (na 18.00 uur).
- Splendids: witb., cinn.witb., gr./cinn.+ witb., gr./witb., cinri., wildvorm. Geelbuik turq. M. Pleijte, Burg-Lantsheerweg 4, Arnhemuiden. Tel. 01182-2543 n.o.z.
- Rode rosella, bl pennant, bl.en gele prijses, div.kl.haisband, pennant, bleekkop, stroogeef, adelaide, geelbuik, redcapped, konings, roodvleugel, p.lincoln, tw.eight, barnard, cloncurry, veelkleuren, bl.bonnet, wtkop vaiken, bergen. C. W. van Ee, Kanaadijk 83, Wapenveld. Tel. 05206-78720.
- Kan.or.bronz. or.bruin, or.isabel, o.rood, zalm, hfdgr.kamp. 1991 te Breda. 92 pnt.+ v.m.prijzen. F. K. Klijr-Velderman, Banekaterveld 14, Colmschate (O). Tel. 05700-53491.
- Zangkoffers met kooitjes, yorks, raza's. Jaargangen onze vogels 1953/1990 + div jaarg.vogelvreugd. Tel. 05243-1430.
- Eng.grasp.wegens inkrimping. Diverso kleuren fl.25.- n.p.c.kweker, L. Roozendaal, St.Maarten. Tel. 02269-2357.
- Bonte r.k.kakariki tot 90%, roodvleugel, barraband, berg, pr.of wales + mut., barnard, cloncurry, port lincoln, twenty eight, geelbuik, pennant + mut., strogele, pr.rosella + mut., bleekkop, stanley, roodrug + mut., r.v.blue bonnet, swift, konings. Inruil mij passende vogels mogelijk. H. Meinds, Onetwedde. Tel. 05991-1946.
- T.k.j.g.onze vogels. No.van 1968 t/m 1990. Tel. 055-555622.
- T.k.v.Keulenkooien, 8 deig, br.40 x n.50 x d.40, incl.nestkastjes. Tel. 05780-21545.
- 1-2 geelbonte kakariki's o.jarg, 3-3 bergparkieten, 1-2 pracht rosella's alles e.k. J. Hovens. Tel. 077-733245.
- Dia projectot (Voigtlander v.p.300) diaschermstafeltje - Viewer - 250-300 dia's van kleur en postuur kanaries enz. fl.400,-. A. J. Daanen, Dassenburgh 27, 5431 JX Cuijk. Tel. 08850-13698.
- Lutino eleganten en split e.k. 91 en 2-0 split '90 en 0-2 turq.wildkl. S. Lodder, Pijnboomstr.29, Haarlem. Tel. 023-275871.
- Mutaties van sijen, bruin, groenpastel en bruinpastel. E.k. Nepal-goudvinker. Gevraagd mutatieputter, te ruil met ek.grote Sib.putters. Tel. 05782-4849. 3 nigrigenissen, 1-1 personata's wildkl., 12-12 forpus passerinus en 2-2 coelissen. J. v. Zelderen, Lopik. Tel. 03485-2077.

Waarom risico nemen als er Cédé is

De schepbek bij grasparkieten

Normaal gaat de bovensnavel over de ondersnavel heen. Bij de schepbek is dit juist andersom, dus de ondersnavel gaat om de bovensnavel heen. De schepbek is een merkwaardig verschijnsel, waarvan ik niet weet of dit ook bij andere parkietachtigen voorkomt.

Zo af en toe, kweek ik een grasparkiet met een schepbek. Dit gebeurt mij minder dan één keer per jaar. Het is mij hierbij opgevallen, dat dit bij mij steeds vogels met de beter bevederde koppen zijn. Normaal hebben vogels hun schepbek van jongsafaan. Maar éénmaal heb ik een pop gehad, die als jonge vogel géén schepbek had, maar als overjarige had zij bij het grootbrengen van haar tweede nest ongen plotseling wel een schepbek. Een jaar later was na het grootbrengen van haar tweede nest jongen van dat jaar, haar schepbek weer even plotseling verdwenen als zij gekomen was. Dit jaar (juni 1991) had ik een nest met vijf jongen, hiervan hadden er drie een schepbek. Deze drie waren duidelijk de besten van het nest. Nooit eerder had ik zoveel schepbekken in één jaar gehad, laat staan in één nest. Dit was dus wel een tegenslag! Door deze tegenslag gedreven wilde ik de schepbek gaan onderzoeken, ik wilde nu wel eens weten of er verschillen in de afmeting van de snavel zijn als je de normale snavel vergelijkt met die van een schepbek. Om dit te weten te komen knipte ik de bevedering bij de vogels rond de snavel weg. Op het oog, kon ik geen verschillen met zekerheid ontdekken. Wel heb ik het vermoeden dat de bovensnavel

J.F. Bouwmeester.

van een schepbek in het begin tijdens het uitgroeien, wat in groei achterblijft, waardoor het jong er aan gewend raakt om zijn bovensnavel te laten rusten. Als de vogel dan eenmaal uitgegroeid is, houdt zij soms de snavel goed maar vaker houdt zij hem als een schepbek. Behalve bij de drie schepbekken had ik ook bij de twee jongen met normale snavels en bij twee jongen met normale snavels van gelijke leeftijd uit een ander nest, de bevedering rond de snavel weggeknipt. Toen ik op het oog geen verschillen met zekerheid kon ontdekken, ben ik de snavels met een schuifmaat gaan meten. Er waren hierbij geen verschillen in de lengte van de snavels te meten. Wel kreeg ik de indruk dat de ondersnavel van de schepbek in verhouding met de bovensnavel enkele tienden van een millimeter breder was, dan bij de vogels die geen schepbek hadden. Nu is enkele tienden van een millimeter verschil, gemeten bij een levende vogel, een erg onzekere dus onbetrouwbare factor dus ook hier durfde ik geen zekerheid aan te verbinden. Maar nu komt het leuke! Doordat

ik de veren rondom de snavel weggeknipt had, was het blijkbaar voor de vogels eenvoudiger om een goede rusthouding voor de snavel te vinden. Per dag toonden ze steeds minder een schepbek en nu na één week heb ik al de gehele dag, geen schepbek meer gezien! Dus heeft u een jong met een schepbek dan is mijn advies; Knip de maskerveren langs de snavel weg! Een goede kans dat het u hetzelfde zal vergaan als mij. Ook schreef ik aan het begin van mijn verhaaltje; De schepbek is een merkwaardig verschijnsel, waarvan ik niet weet of dit ook bij andere parkietachtigen voorkomt. Dit laatste zou ik nu graag willen weten, dus heeft u een bourkesparkiet of een valkparkiet of welke andere soort dan ook met een schepbek, laat u mij dat dan weten? Want nu breng ik dit verschijnsel als een gedragstoornis bij lange bevedering in verband en dat hoeft natuurlijk helemaal niet zo te zijn. Mocht er iemand zijn die meer van het verschijnsel schepbek weet, laat hem hier dan eens een artikelje over schrijven.

Bessen en vruchten voor onze vogels

Niet alleen de liefhebber van vruchteneters moet zijn vogels regelmatig vruchten voorzetten, maar ook die van dierlijk voedsel levende vogels, denken we bijvoorbeeld aan de lijsters die bessen e.a. weten te waarderen, evenals vele zaadeters.

De groente- en fruithandel kan ons vrijwel het hele jaar voorzien van een grote sortering: sinaasappels, aalbessen, druiven, frambozen, aardbeien, braambessen, vijgen, dadels, ananas, appels en peren. Ook de vrije natuur levert ons een groot gedeelte van het jaar een overvloed aan voedsel, waar onze vogels verzot op zijn.

De wilde braambessen (zwarte en donkerblauwe) zijn in overvloed te vinden. Bovendien laten ze zich gemakkelijk in tuin of voliëre aanplanten, evenals natuurlijk de gekweekte soort. Ze geven alle een massa vruchten en er kan dus een voorraad dicht bij huis worden aangelegd. Bovendien zijn de meeste vruchten zeer goed in te maken. De hardere, maar ook de vlierbes bijvoorbeeld zijn in lagen tussen kurkdroog zand gelegd, ook tot in de winter te houden. De rode en zwarte bosbes, die echter niet overal in ons land te vinden zal zijn, wordt hoog gewaardeerd als grondstof voor jam. Onze vogels zullen ze waarderen vóór ze jam geworden zijn.

Vogelkers en lijsterbes hebben een naam die voor zichzelf spreekt. Het is opvallend dat de vruchten van deze boompjes vaak in enkele dagen verdwenen zijn. Merels, lijsters en spreeuwen hebben er zich te goed aan gedaan. Ook de vlierbes is een smakelijke, gezonde vrucht, die zeer talrijk voorkomt. De dwergmispel, die als sierstruik onder de naam Cotoneaster algemeen gekend is, levert eveneens een overvloed aan rode bessen. De wilde vogels bezoeken ze niet zo lang tot ieder besje verdwenen is. De harde vruchten van de witte meidoorn zijn in overvloed aanwezig en bovendien droog bewaard, vrij lang te houden. Het grootste van de

inhoud is een harde pit en daarom zit er weinig vruchtvlees aan.

De gewone mispel is een boom die men maar weinig meer ziet. De vruchten hebben de grootte van 'n kastanje en zijn lichtbruin van kleur. Ze zijn vrij hard. Als men ze lange tijd laat liggen, worden ze zacht en lekker; alleen het vel is dan nog taai. Dit houdt de smeuïge inhoud bij elkaar. Omdat ze vrij lang moeten liggen, vormt het zeker een echt wintervoedsel, dat gebruikt kan worden als vele andere vruchten niet meer beschikbaar zijn.

Hulst, kraalheide, bergvlier, gelderse roos, kardinaalsmuts, duindoorn, aspergevruchten, jeneverbes en meelbes zijn allemaal geschikte voeders.

De bessen van klimop en liguster worden vaak beschouwd als schadelijk voor de vogels. De wilde vogels eten er echter zonder dat ze er bezwaren van ondervinden. De bessen zijn niet giftig, alleen voor ons onsmakelijk. De taxus, met zijn rode bessen, heeft een gedeelte dat giftig is. In de rode, weke kapseltjes van de bes zit een groen puntje, het zaadje, dit is giftig. De lampionplant is een bekende tuinplant. Hier kan het aangename met het nuttige gecombineerd worden, want nadat de fraaie lampions een tijd de tuin gesierd hebben, kunnen de rode bessen aan de vogels gegeven worden. De sleedoorn, onze wilde pruimeboom, heeft donkerpaarse bessen, die hard en wrang zijn. Eenmaal een nachtvorstje meemaakt zijn ze erg smakelijk. Door hun hardheid gemakkelijk te bewaren.

Uitgesproken giftig zijn: zwarte gifbes, witte heggerank, zwarte kamperfoelie, zwarte nachtschade, heggerank, rode kamperfoelie, bitterzoet en liliëtsjes van dalen. Rozebottels paren smakelijkheid aan groot vitaminegehalte en lange houdbaarheid.

Animal Trading Company

A.T.C. b.v.

Import

Export

Groothandel in bijzondere exotische vogels, kromsnnavels en wilde duiven.

Openingstijden:
zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur
maandag t/m vrijdag 9.00 tot 17.00 uur

Puccinihof 699-5049 GZ Tilburg
Tel. 013-560436-Fax 013-554253-Telex 52665 Tilvo nl.

ZUID NED. VOGELMARKT.

In de Brabant Hallen te 's-Hertogenbosch.

ORGANISATIE: O.P.L.

De 2e ZATERDAG VAN FEBRUARI

en

DE 2e ZATERDAG VAN NOVEMBER

Inbreng van alle soorten vogels mogelijk.
Behalve kwartels en hoenderachtigen.
Art. 3 Veeziektewet.

Tochtvrije hal - ruime parkeergelegenheid.
Restaurant in de Hal.
HANDELAREN VOOR 10.00 UUR BINNEN.
OPEN VOOR BEZOEKERS VAN 10 TOT 16 UUR.

Inlichtingen tel: 04167-74703/73819

Een speciale tak van de vogelliefhebberij - het houden van insecten -

Het is opmerkelijk dat de individuele vogelliefhebber zich op den duur steeds meer aangetrokken voelt tot een bepaalde categorie vogels.

Een onderverdeling binnen de vogelliefhebberij wordt vaak ruwweg aangegeven in de categorieën:- kanaries (kleur, postuur en zang);

- Kromsnavels (grasparkieten, grote parkieten en papegaaien);

- Europese Cultuurvogels en hun mutaties;

- Tropen (uiteenlopende categorieën van cultuurvogels, als zebra's, Japanse meeuwen, Australische prachtvinken, overige kleine zaadeters en de overige grote zaadeters);

- Zachtvoeretende tropische vogels (insekten-, vruchten- en nektaretende vogels).

Naar deze laatstgenoemde categorie vogels gaat zeker ook mijn voorkeur. De redenen hiertoe zijn uiteraard volledig gevoelsmatig. Zachtvoeretende vogels vertonen door hun natuurlijk gedrag en leefwijze een voornamelijk individueel ingesteld karakter. Daarom zal de verzorger van dergelijke vogels een direkter "voederings"-contact hebben met deze soorten. De gewinning en de daarmee gepaard gaande vrouwelijkheid van deze vogels is zeer aansprekend. Tegelijkertijd wordt hierdoor de mogelijkheid beter om de individuele vogel intensiever te observeren en meer bekend te geraken met zijn individuele gewoonten en met zijn natuurlijk gedrag. Dit gedragspatroon behelst niet alleen zijn voedselzoekgedrag maar vooral ook zijn balts- en broedgedrag. Kortom de vaak solitair levende soorten (voornamelijk insekteneters) alsook de in groepen fouragerende vruchtenetende soorten, vertonen een beperkt vluchtgedrag en komen derhalve bij hun verzorger als zeer vertrouwd en tam over. Dit spreekt de individuele vogelliefhebber vaak zeer aan. Daarbij komt nog dat alle individuele exemplaren vaak een "eigen" verzorgingspatroon behoeven en zo ontstaan vaak de speciale relaties tussen de vogel en zijn verzorger. Ook de vaak zeer verschillende leef- en broedwijzen van de kenmerkende zachtvoeretende vogelsoorten doen een sterk beroep op het observatievermogen van de vogelliefhebber om tijdig te anticiperen op de behoeften aan voeding, voedingswijze, algemeen gedrag en specifiek broedgedrag. Door de over het algemeen vrij beperkte informatie hierover kan de liefhebber hierin een aparte uitdaging vinden om toch tot

uchtenetende vogels.

goed resultaat te komen. Van het in topconditie brengen van deze vogels tot, wat tegenwoordig gelukkig steeds meer een algemeen beeld is, het tot voortplanting brengen van deze vogels. Was de praktijk van deze tak van vogelliefhebberij vaak omsloten door een waas van geheimzinnigheid (lees: vaak eigenzinnigheid) van de individuele liefhebber, sinds de oprichting van de Speciaalclub voor liefhebbers van insecten- en vruchtenetende vogels is hiermee gelukkig een kentering ten goede gekomen en wordt informatie in breder (club)verband uitgewisseld opdat nieuwkomers of houders van voor hen nog onbekende soorten veel (vogel)leed en kosten bespaard kunnen worden. Dat de speciaalclub in een grote behoefte voorziet kan niet alleen opge maakt worden uit het steeds toenemende ledental (momenteel ruim 400) maar dat zij ook vooruitgang heeft bewerkstelligd kan iedere geïnteresseerde aanschouwen op haar komende club-

show die van 24 t/m 27 oktober 1991 gehouden zal worden in Restaurant "De Koeheuvel" te Maam. Deze show zal een presentatie geven van de grote variatie aan soorten die door haar leden worden gehouden en vooral ook gefokt. Tevens is deze clubshow een platform voor alle liefhebbers van deze vogels om hun kennis uit te breiden en zich de nodige informatie te verschaffen. Het houden en fokken van insecten- en vruchtenetende vogels zal als speciale tak van de vogelliefhebberij met de daadwerkelijke ondersteuning van de speciaalclub nog een interessante en leerrijke toekomst tegemoet kunnen gaan.

H.W.Wareman.

Wilt u parkieten- keurmeester worden bij de NBvV ?

In 1992 start weer een opleiding voor KEURMEESTER PARKIETEN (gras-parkieten, grote parkieten en agaporniden). Om in aanmerking te komen voor deze opleiding moet u ouder zijn dan 18 jaar, reeds vijf jaar parkieten of agaporniden hebben gekweekt of gehouden en met deze ook aan tentoonstellingen hebben meegedaan. U moet over voldoende vrije tijd beschikken om de lessen te volgen en om later een redelijk aantal keuringen te verrichten. Om toegelaten te worden tot de opleiding zal er door de TC-tropische vogels en parkietachtige etc. een test worden afgenomen. U moet dan blijk geven over een behoorlijke vogelkennis te beschikken alle vogelsoorten de opleiding betreffende. Maar ook moet u blijk geven op de hoogte te zijn van de organisatie van de NBvV. De opleiding voor keurmeester zal, afhankelijk van het aantal toegelaten aspirantkeurmeesters, zo veel mogelijk regionaal plaats vinden. Bij een te gering aantal toegelaten aspiranten - zodat geen regio's te vormen zijn - zal de opleiding centraal plaatsvinden, in het midden van het land. De cursusduur is drie jaar, met omstreeks 13 cursusedagen per jaar

op zaterdagen. Naast deze lessen dient men ook veel aan zelfstudie te doen. In het eerste cursusjaar worden alle parkietachtigen globaal behandeld. Dit jaar wordt afgesloten met een schriftelijke praktisch tentamen. Gedurende de opleiding is men verplicht om minimaal 5 keuringen per keurseizoen in de praktijk mee te maken (zogenaamde bijzittingen) bij enkele Bondskeurmeesters van de NBvV. In januari 1995 wordt de cursus afgerond met een examen. Bij het met goed gevolg afleggen van dit examen is men bevoegd om grasparkieten, agaporniden, grote parkieten en papegaaien te keuren. De hele opleiding is voor wat betreft de reisen verblijfskosten, studieboeken en standardeisen op rekening van de cursist. Na het met goed gevolg voltooien van de opleiding worden de standardeisen vergoed. Indien u geïnteresseerd bent in deze opleiding kunt u zich (uitsluitend schriftelijk) opgeven bij:

P.J.F.Klören, Meidcornweg 10, 3768 CN Soest.

Uw aanmelding moet op 2 december ontvangen zijn.